Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши
№ 168 (13.124).
21 ИЮЛЬ 1965 йил
ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

МУСОБАҚАДОШ ДЎСТЛАР ҲУЗУРИГА

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг бригадаси пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириш тўғрисидаги социалистик шартнома қандай бажарилаётганини ўзаро текширишдан ўтказиш учун 20 июлда Озарбайжонга жўнаб кетди. «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси раисининг ўринбосари М. М. Одилов бошчилигидаги ана шу бригада составида колхоз-совхоз ишлаб чиқаришининг мутахассислари, пахтачилик усталари, тажрибали чорвадорлар ва механизаторлар, партия ва совет ходимлари бор. (УзТАГ).

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШНИНГ ЖАНГОВАР ФРОНТИ

Шундай бир тоифа қурувчилар бор: улар Қарши даштида, Марказий Фарғонада, Мирзачўлда янги ер очаётганларнинг дўсти, мададкори, суянчиғи, булар канал казиб, сув чиқараётган, минг-минглаб кубометр сувни сунъий ҳавзаларга тўплаётган замон фарҳодлари, сув келтирган азизларимиз, ирригация иншоотларининг бунёдкорларидир. Уларнинг қадами қутлуғ, иши баракали, истараси иссиқ. Амударёни Бухорога бошлаб келган шулар, жаҳон ҳайрат ва ҳавас билан боқаётган Мирзачўлда мукаммал ирригация шохобчалари бунёд этган шулар, Қарши даштига ҳужум бошлаб, унинг порлоқ келажагини аён кўраётган кишилар ҳам яна шулардир.

Улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин Закавказье ва Урта Осиёдаги социалистик қурилиш ҳақида гапириб, бу ўлкалар учун энг зарури ирригациядир, у ўлкани қайта тиклайди, яшнатади, деб айтган эди. Ильич режалари бошқа қардош республикалар қатори Узбекистонда ҳам амалга ошмоқда. Кетмон ва замбилдан роторли экскаваторгача, чархпалакдан қудратли насос станцияларигача—ирригациямиз босиб ўтган шонли йўлнинг юксалиш босқичлари ана шундай.

Андижон, Каркидон ва Жанубий Сурхон сув омборлари, Аму — Бухоро ва Жанубий Мирзачўл каналлари, Чорвоқ, Тахиатош ва Қарши гидроузеллари мураккаб гидротехника иншоотлари бўлиб, қурувчиларимиз маҳорати ва камолатидан, фан ва ишлаб чиқариш ҳамкорлиги самарасидан бир нишонадир. Туямўйин гидроузели қурилиши ҳам бошлаб юборилди. Қурувчилар бўлажак Қорақум денгизи ишқи билан, секундига 500 кубометр сув оқадиган Жанубий Хоразм канали ишқи билан яшаб, баракали меҳнат қилмоқдалар. Ер жамоли деҳқон ва ирригатор қўли ва қалби билан очилмоқда. Йилдан-йилга тобора кўпроқ ҳосил кўтарилмоқда. Бунда она ер ошиғи бўлган ирригаторларимизнинг ҳам катта ҳиссаси бор.

Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида ирригация иншоотларини бунёд этаётган қурувчиларимиз чакки ишламадилар. Сув хўжалиги қурилиши Бош бошқармаси ташкилотлари қурилиш-монтаж ишлари топшириғини ошириб адо этмоқдалар. Сув хўжалиги министрлигига қарашли ташкилотларда ишлаётган қурувчилар ҳам Шу йил биринчи ярмида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анчагина кўп қурилиш-монтаж ишларини бажардилар. Аммо, шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, сув хўжалиги қурилиши бўйича республика Бош бошқармаси ҳам, республика Сув хўжалиги министрлиги ҳам ажратилган капитал маблағларни тўла ўзлаштира олмадилар. Бу министрлик ва бошқарма бўйича капитал маблағ сарфлаш топшириғи 90 процентнинг нари-берисида бажарилди, холос.

Каркидон сув омборида бу йил 100 миллион кубометр сув тўпланиши лозим. Бунинг учун сув омбори тўғонини янада баланд кўтариш лозим. «Узглавводстрой» ҳамда сув омбори қурилиши бошқармаси раҳбарлари Каркидон сув омборини белгиланган муддатда тўла-тўкис ишга тушириш учун барча чораларни кўришлари лозим. Ирригация қурилишларида ишни жадаллаштиришга лойиҳалаш институтларининг коллективлари катта ҳисса қўшишлари мумкин. Андижон сув омбори қурувчилари шу йилнинг ўзидаёқ тўғон қуришга киришамиз деб ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Аммо «Средазгипроводхлопок» институти лойиҳа ҳужжатларини етказиб беришни кечиктирмоқда. Ирригация қурилишларига машина-механизмлар ва турли-туман ускуналар етказиб бераётган саноат корхоналари коллективлари ҳам ўз зиммаларига юкланган масъулиятли вазифаларга яраша ишлашлари, ирригация қурилишларининг буюртмаларини вақтида бажаришлари лозим.

Ўғит — ернинг хамиртуриши, ерни яшартирувчи омил деймиз. Демак, химия объектларини қураётган бинокорлар ҳам деҳқон билан бир сафда туриб, мўл пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришга сафарбар этилганлар. Шундай экан, химия қурилишлари ҳам ирригация қурилишлари сингари қишлоқ хўжалигимизни ривожлантиришда зарбдор фронтлардан биридир. Куни кеча Навоий химия комбинатида дефолиантлар цехи ишга тушди. Бугун-эрта Фарғона азот ўғитлари заводида ҳам худди ана шундай цех маҳсулот ишлаб чиқара бошлайди. Ҳозир Навоий химия ва Фарғона азот ўғитлари корхоналарининг иккинчи навбатлари қуриляпти. Фарғонадаги фуран бирикмалари заводида янги цех ва ускуналар ишга тушмоқда. Чирчиқ, Самарқанд ва Қўқондаги химия корхоналари қурилиши ҳамда реконструкциясида иш қизғин. Тошкент лак-бўёқ, Андижон гидролиз ҳамда Попдаги резина-техника буюмлари заводларининг ҳам қуввати ошади, янги цех ва ускуналар ишга туширилади.

Химия корхоналарини бунёд этаётган қурувчиларимиз шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида унумли ишладилар. Утган йилнинг беш ойига нисбатан шу йилнинг беш ойи мобайнида анча кўп ишлаб чиқариш фондлари фойдаланишга топширилди. Аммо шунга қарамасдан, химия корхоналарини бунёд этаётган қурилиш ташкилотлари ишида баъзи жиддий камчиликлар ҳам бор. Ирригация қурилишларида бўлганидек, химия қурилишларида ҳам капитал маблағларни ўзлаштириш плани бор-йўғи 89 процент бажарилди, холос. Айрим химия объектларида қурилиш сифати паст. Жумладан, Андижон гидролиз заводидаги янги цех ва ускуналарда монтаж ишлари кўнгилдагидек бажарилмаган. Бунинг учун 162-қурилиш тресги раҳбарлари (бошқарувчиси ўртоқ Ғиёсов, бош инженери ўртоқ Есин) жавобгардирлар.

Қурилишларни техника ҳужжатлари билан тўла-тўкис таъминлаш катта аҳамиятга эгадир. Аммо, бу муҳим ишга ҳали ҳам етарлича эътибор берилаётгани йўқ. Ҳали ҳам техника ҳужжатлари бўлмаган объектларни қурилиш планига киритиб юбориш ҳоллари мавжуд. Жумладан, Фарғона азот ўғитлари заводининг иккинчи навбат қурилишлари учун ҳанузгача ҳам тасдиқланган лойиҳа топшириғи йўқ. 1,6 миллион сўмлик ишчи чертёжлар ва сметалар тайёр эмас. Яна шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, айрим лойиҳа институтлари қурилиш лойиҳасини тайёрлаётганда қимматга тушадиган, баъзан эса ишлаб чиқарилиши ўзлаштирилмаган конструкциялардан фойдаланишни кўзда тутмоқдалар. Натижада қурилиш таннархи қимматлашиб кетади, қурилиш муддатларига риоя қилинмайди.

Химия ва ирригация қурилишларида ишлаётган бинокорларнинг муҳим вазифаси ишга тушиш арафасида турган объектларга бутун куч ва маблағларни сарфлашдан иборат. Қишлоқ хўжалигини зўр бериб юксалтиришнинг икки зарбдор фронти бўлган химия ва ирригация қурилишларида суръат кундан-кунга ошаверсин.

Пахта далаларида

СУРХОНДАРЁ. Денов районидаги Генерал Собир Раҳимов номли колхозда ҳосил тўплаш ойлиги кўнгилдагидек ўтказилмоқда. Ўтган йили гектаридан қарийб 40 центнердан пахта топширган Абдухолиқ Юсупов бошлиқ бригада ҳосил тўплашда пешқадамлик қилмоқда. Бригада аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 44 центнердан «оқ олтин» кўтариш учун курашмоқдалар.

Ғўза парвариши билан боғлиқ бўлган ҳамма ишларнинг агротехника муддатларида бажарилаётганлиги туфайли сергул ғўзалар текис кўсаклаб қолди.

Э. Султонов.

ТОШКЕНТ. Бўка районидаги «Коммунизм» колхозининг коммунист Суяр Ҳасанов бошлиқ комплекс механизациялашган звеносида ғўзалар тўртинчи парваришдан чиқарилди. Ҳозир ҳар туп ғўзада 8-10 тадан гул ва 3-4 тадан кўсак бор.

А. Жарлақапов.

САМАРҚАНД. Иштихон районидаги «Халқобод» колхозида бу йил 800 гектар майдондаги пахта «зангори кема»ларда териб олинади. Шунга кўра, бу участкалардаги ғўзалар машинабоп қилиб ўстирилмоқда. Агрегатлар айланадиган жойлар, дала четлари текислаб қўйилган. Ғўза эрта-индин чеканка қилиб бўлинади.

М. Хитоев.

Тошкент областидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози далаларида бу йил 117 та «зангори кема» жавлон уради. Механизаторлар терим агрегатларини 15 августга қадар шай қилиб қўйиш учун қатъий курашмоқдалар. Фотомухбир В. Сироткин олган бу суратда сиз илғор механик-ҳайдовчи Ноила Яппаровани ўз агрегатини ремонт қилаётган вақтида кўриб турибсиз.

МАШИНА ТЕРИМИНИ КЎЗЛАБ

МАШЪАЛЛАР МАСЛАҲАТ БЕРАДИ

Далаларимизда ғўза парвариши қизғин давом эттириляпти. Бу йил катта майдондаги ҳосилни «зангори кема»ларда саранжом-саришталаб оламиз. Шу сабабли ғўза парваришини машина теримига мослаб ўтказяпмиз. Бутун куч, техника воситалари ҳамма майдонларда, хусусан, машина теримига ажратилган пайкалларда кўп, эрта-пишар, юқори сорт ва арзон пахта етиштиришга сафарбар этилди. Аслини олганда машина теримига эрта баҳордан тайёргарлик кўра бошлаганмиз. Чунки ўтган йилларда машиналарга таяниб, яхши натижага эришдик, юкимиз енгил, манзилимиз яқин бўлди.

Ўтган йили «зангори кема»ларда 1.100 тонна пахта теришни планлаштирган эдик. Механизаторларимизнинг фидокорона меҳнати туфайли 1.700 тонна «оқ олтин» машиналарда териб олинди. Бундан колхоз қандай наф кўрди? 1700 тонна пахта қўлда терилганда ҳар бири 50 килограммли 34 минг норма ёки иш кунини ташкил этади. Ишлаб чиқариш планига мувофиқ бир нормага икки сўм ҳақ тўланади. Ёки ана шунча миқдордаги пахта қўлда терилганда 68 минг сўм маблағ сарфланиши керак.

1700 тонна пахта машина учун ҳар бири 2 тонналик 850 норма ёки иш куни демакдир. Механик-ҳайдовчига бир иш кунига ўртача 5 сўмдан ҳақ тўланди ёки машина терими учун 4.250 сўм сарфланди. Механизаторларга пахтани тоза тергани, кунлик графикни ошириб бажаргани ва бошқа кўрсаткичлари учун 4.250 сўм устама мукофот берилди. Енилги харид қилиш, амортизация ҳақи, заҳарли химикатлар сотиб олишга 13 минг сўмча пул кетди. Лўнда қилиб айтганда, 1.700 тонна «оқ олтин»ни машиналар воситасида йиғиб-териб олиб, давлат омборига етказиб беришга 21.500 сўм маблағ сарфланди.

Шундай қилиб, хўжалик машина теримини намунали ташкил этиб, бир мавсумда 46.500 сўм маблағ иқтисод қилди. Терилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилиниши, йиғим-терим ишлари ёғингарчилик ва қора совуқ тушгунча тўла тугалланиши колхозчиларда «зангори кема»ларга бўлган ихлосни янада оширди. Шу сабабли, мўл ҳосилнинг тақдири ҳал қилинаётган ҳозирги ғанимат кунларда машина теримига тайёргарлик ишларини кучайтириш ҳамманинг диққат марказида бўлаётир.

Йил деҳқончилик учун бир оз ноқулай келди. Баҳор кеч бошланди, дастлабки кезларда ёғингарчилик кўп бўлди. Лекин ёз фаслига ўтиб, ғўза авжи ўсиш ва ривожланиш палласига кирганда сув танқислиги сезилди. Аммо биз бундан чўчимадик. Чунки деҳқончиликда бундай қийинчиликларни кўравериб, унга қарши курашавериб чиниқиб кетганмиз, бой тажриба орттирганмиз. Шунинг учун ақл-заковат, мустаҳкам ирода билан иш тутдик. Пахтакорларимиз вазиятни ҳисобга олиб, бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишладилар. Натижа чакки бўлмаяпти. 2 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олиш учун ҳамма асосга эгамиз. Яна бир ой пешона тери тўкиб меҳнат қилсак, зиммага олган социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада «оқ олтин» етиштирамиз ва етти йилликнинг сўнгги босқичини ҳам катта ғалаба билан якунлаймиз.

Бу йил «зангори кема»ларда 2 минг тонна «оқ олтин» териб олишни планлаштирдик. Ҳар бир бригадада йирик, серҳосил пайкаллар машина теримига ажратилди. 50 центнерчилик ҳаракатининг ташаббускорлари Тўтихон Султонова, Усмонали Рўзиматовлар бошлиқ бригадаларда ҳосилнинг катта қисми машиналарда териб олинади. Гектаридан 40 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилган Сиддиқ Юнусов бошлиқ ва бошқа бригадаларнинг аъзолари ҳам ана шундай яхши ният, орзу-умидлар билан меҳнат қилиб, ҳар гектар ер, ҳар туп ғўзада мўл ҳосил етиштирмоқдалар.

Машина теримига тайёргарлик кўриш соҳасида шу кунга қадар қандай тадбирлар амалга оширилди, галдаги вазифалар нималардан иборат? Мен шу ҳақда гап юритмоқчиман. Республикамиздаги бир группа илғор пахтакорларнинг мурожаатини кунт билан ўқиб чиқдик. Мурожаатда машинага таяниш, машина теримини ташкил қилиш шу куннинг муҳим вазифаси эканлиги алоҳида уқтириб ўтилган. Биз бу фикрга тўла қўшиламиз. Чунки машина деҳқоннинг жонига оро кириб, мушкулини осон қилишини ўз тажрибамизда кўрдик. Шунинг учун ҳам «зангори кема»лар юрадиган йўллар ва 800 гектар майдонда доим зангори чироқлар порлаб турибди, бундан кейин ҳам порлайверади.

Ўғит ҳосилнинг калити. Ҳосили машинада териладиган пайкаллардаги ғўзаларни энг яхши агротехника муддатларида озиқлантириш айниқса муҳим ишдир. Агротехника муддатида ерга солинган ўғит ғўзанинг тез ва соғлом ўсиб, ривожланишига ёрдам беради, ҳосил нишоналарини кўпайтиради, уларни тўкилишдан сақлайди, тез пишиб очилишини таъминлайди.

Буни ҳисобга олиб, ҳосили машинада териладиган пайкаллардаги ғўзаларни уч марта минерал ва маҳаллий ўғит аралашмаси билан озиқлантирдик. Лекин шуни ҳам унутмаслик керакки, ерга бевақт солинган ўғит яхши самара бермайди. Ғўзани ғовлатиб юборади, кўсакларнинг очилиши кечикади. Биз буни ҳисобга олиб 15 июлдан бошлаб ғўзани озиқлантиришни тўхтатдик. Ўсимликнинг ҳолатини ҳисобга олиб, ҳозир «шарбат» оқизиляпти.

Юқорида айтилганидек, ҳосилнинг катта қисми машиналарда терилади. Бунинг учун яхши шароит яратилиши зарур. Бу нимадан иборат? Картада бегона ўт мутлақо бўлмаслиги керак. Биз бегона ўтни илдизи билан тўла тугатдик. Карталарнинг четлари, уватлар, йўл-йўлкалар ҳам бегона ўтдан тозаланиши лозим. Чунки ўша жойларга ҳашарот уя қўйган бўлиши мумкин. Буни ҳисобга олиб профилактик чораларни амалга оширдик. Йўл-кўприклар тузатилди, машиналар айланадиган, тўхтайдиган майдончалар текисланди.

Машина теримига ажратилган пайкаллардаги ғўзалар бошқа пайкаллардаги ғўзаларга нисбатан бир марта ортиқ парвариш қилинди. Шунинг учун ҳам унинг ўсиш ва ривожланиши яхши. Ҳозир ҳар туп ғўзада 5-6 та кўсак бор. Калта бўғин шохларда шона, гуллар тобора кўпаяпти. Лекин бу талабни қондирмайди. Биз ғўза парваришини 20 августгача давом эттирамиз. Ғўзаси ўсиб кетган жойларда универсалларга тўсиқлар ўрнатилиб, культивация қилинмоқда.

Чеканка ҳосилдорликни оширади, ўсиб кетган ғўзаларни машина шпинделларига мослаштиришга кўмаклашади. Шу кунларда ғўзанинг бўйи бир метрга етди, ҳар туп ғўзада 14-15 ҳосил шохи пайдо бўлди. Мутахассислар, тажрибакорлар билан маслаҳатлашиб 25 июлдан чеканкани бошлашга қарор қилдик. Бу ишга тажрибали колхозчиларни ажратамиз. Шунингдек, ғўза баргини энг яхши агротехника муддатида тўкиш учун етарли миқдорда заҳарли химикатлар ташиб олинди.

Техника ремонтини барвақт, сифатли қилиб тугаллаш муваффақиятнинг гаровидир. Хўжалигимиздаги 17 та пахта териш машинаси ремонтдан чиқариб қўйилди. Пахта ташиладиган тележкалар ҳам шай. Яқин кунларда яна 3 та «зангори кема» сотиб оламиз. Бу йил пахта далаларида 20 та пахта териш машинаси икки сменада ишлайди. Бунинг учун 40 механик-ҳайдовчи кадр тайёрланди.

Ўтган йили меҳнатда ўрнак кўрсатган механик-ҳайдовчиларимиздан республикада хизмат кўрсатган механизатор Муроталн Йигиталиев, Собир Мақсудов, Исмонали Рўзиматовлар ўз тажрибасини ёшларга кунт билан ўргатмоқдалар. Жамол Абдураззоқов 285 гектар пахта майдонига эга бўлган бригадага бошчилик қилади. Терим бошлангач эса «зангори кема»ни бошқаради. Бу йил мавсумда 100 тоннадан кам пахта терадиган бирорта механик-ҳайдовчи бўлмайди.

Колхозимиз бу йил она-Ватанга 7 минг тонна пахта сотиши керак. Колхозчиларимиз аҳдга вафо қилиш учун астойдил ишлаяптилар. Июль ойининг қолган кунлари ва августни зарбдор ой деб эълон қилдик. Ғўза парваришини пахта йиғим-теримига тайёргарлик ишлари билан боғлаб олиб бориб, ҳамма пайкалларда, ҳар туп ғўзада зиммага олинган мажбуриятни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштирамиз.

П. ШЕРБУТАЕВ.
Қува районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси.

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

РИГА, 19 июль. (**ТАСС мухбири**). КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Я. Пельше, республика Олий Совети Президиумининг Раиси Я. Э. Калнберзин ва Латвия ССР Министрлар Советининг Раиси В. П. Рубен Балтика ҳарбий денгизчилари ҳузурида бугун меҳмон бўлдилар.

СССР ҳарбий денгиз флотининг бош қўмондони, флот адмирали С. Г. Горшков ва қўш Қизил байроқли Балтика флотининг қўмондони адмирал А. Е. Орёл Совет ҳукуматининг бошлиғига шунингдек, Латвия Компартияси ва ҳукуматининг раҳбарларига ҳамроҳ бўлдилар.

А. Н. Косигин кемаларнинг матрослари, старшиналари ва офицерлари билан суҳбатлашди, уларнинг ўқиши билан қизиқди. Балтика ҳарбий флоти қуролланган жанговар техника билан танишди.

* * *

РИГА, 19 июль. (**ТАСС махсус мухбири**). КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Совет Латвиясининг партия ва ҳукумат раҳбарлари, шунингдек республиканинг 25 йиллиги байрамида қатнашиш учун келган бир қанча делегацияларнинг бошлиқлари Балтика флотининг кемаларини кўриб бўлганларидан кейин, республика пойтахтидан юз километр шарқи-жанубда жойлашган Плявиняс ГЭСи қурилишига томон йўл олдилар.

Балтика бўйидаги энг катта гидроэлектростанция иншоотчилари меҳмонларни қизғин кутиб олишди.

Огре районидаги «Лачплесис» колхози — Латвиядаги илғор хўжаликларнинг бири. А. Н. Косигин ва бу сафарнинг бошқа қатнашчилари гидроэлектростанцияни кўриб бўлганларидан кейин шу колхозга келишди. Улар чорвачилик фермасини кўздан кечиришди, колхоз далаларида, колхозчи В. Яундалдерис уйида бўлишди.

ТОЖИГУЛ

Косонсойга олиб борувчи катта йўлдан чапга бурилиб, пахтазор оралаб кетдик. Барваста ғўза ниҳоллари тонгнинг нозли жилваси билан янада гўзаллашгандай кўринади. Туплардаги ғуж-ғуж шоналар, қизил ва оқ гуллар бўлажак ҳосил ҳуснини кўз-кўз қилаётгандек...

Бирорта уя бўш қолмаган-а, — дедим 1-бўлим бошқарувчиси Дадахон Мадалиевга.

— Ҳосил кўчатдан олинади, — деди у ғўзаларга тикилиб. — Тўла гектарлар яратиш деган гапнинг асл маъноси ҳам шунда. Бу бригада даласида бирор уя бўш қолмайди. Она фарзандини қандай севса, ғўзани ҳам шундай эъзозлашади, улар.

Дадахон ака бир томонга эгилиб қолган ўсимлик атрофига майин тупроқни қўли билан тўплаб шиббаладн-да, кулиб деди:

— Бригада бошлиғи ажойиб аёл-да, кейин айтиб бераман.

* * *

Кўп жойда бўлганидек, бу йил баҳорда, «Қўқимбой»да ҳам ҳаво чак этмади. Чигит экиш пайтида тупроқдаги нам қочиб қолди. Пайкалларнинг ярмига чигит экиб бўлинганида ҳам уруғ ниш урмади. Тожигул опа қайси бир куни бригада аъзоларини тўплаб, дилидагини айтди:

— Чигит экилган ерларга тезда сув тарамасак бўлмайди. Мироблар етишмайди-ку, дерсизлар. Бунинг ҳам йўли бор. 7 эркакнинг ярмини чигит ивитиш, трактор паркига ва бошқа ишларга олиб қўямиз. Қолганларини...

Бригадирнинг охирги сўзи Робахонга таъсир қилди:

— Нима, эркаклар қилган ишни биз бажара олмаймизми? Ахир, сувчиликни фақат эркаклар учун чиқармагандир.

Унинг сўзини Убайдахон, Хосиятхон ва бошқалар қувватлашди. Бу бригада бошлиғига қанот бахш этди. 81 гектар ерга сув тараш 2-3 эркакнинг қўлидан келмаслигини у яхши биларди.

Аёллар ишга киришиб кетдилар. Исроил Нишонов, Мамараим Ҳасанов, Тошпўлат Ҳайдаров каби мироблар янги сувчиларга ўзларининг нозик ва масъулиятли касбларини ўргатдилар. Чигит суви тамом бўлгунча, Убайдахон ва дугоналари устозлари билан баббаравар сув тутишди.

Пайкалма-пайкал кезиб юрибмиз. Бўлим бошқарувчиси бир оз тўхтаб қолди-да, гапида давом этди:

— Ҳа, ажойиб одати бор бригадирнинг. Чорва фермасидан Тўхтаби Дадабоева унинг бригадасига аъзо бўлиб ўтди. Учинчи куни ғўзани ўтдан тозалаётган экан, ноходсан бир жуфт ниҳол ҳам юлиниб кетибди. Бунинг устига бригадир келиб қолди:

— Бу нима қилганингиз, ўлдириб қўйибсиз-ку?

Тўхтаби ҳанг-манг бўлиб, ранги-қути ўчиб, зўрға бундай дебди:

— Кимни ўлдирибман...

— Мана, бу-чи?! — Тожигул сўлиб қолган икки туп ғўзани кўрсатди.

— Ана холос, шунга ҳам...

Бригадирнинг ранги ўзгарди. Яна бир икки оғиз силлиқ, лекин юракка тегадиган гапирди. Тўхтаби бўлганича-бўлди, ўшанда...

Мен ниҳоят, «бу сафар кечиринг, ёшлик қилибди», деб орага тушишга мажбур бўлдим.

... Енимизга ўрта бўйли, қорача, жуссадор аёл келди. Бригадир Тожигул Усмонова шу киши экан. У биз билан илиққина сўрашди.

— Бу йилги режаларингиз қандай?

— Гектаридан 40 центнер пахта топшириш учун Отамат Боймирзаев бригадаси билан қўл олишганмиз, — деди у.

* * *

Тожигул Усмонова ота-онадан етим қолган. Лекин, етти пушт оша қариндош ҳам бўлмаган Турсунби опа унга оналик қилди, бағрига босди, ёлғизлигини билдирмай, вояга етказди. Меҳнатга муҳаббат уйғотди.

Мана, 15 йилдирки Тожигул бригада бошлиғи. Аъзоларнинг каттаси унга ака ёки опа, кичиги — ука ёки сингил. Ғўзалар эса гўё унинг асл фарзандидек... Ғўзага бўлган чин меҳр Тожигулни миришкор пахтакор даражасига кўтарди. Ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни 16-17 центнердан 35 центнерга кўтарган бу ғўза мураббийсининг тажрибасини «Қўқимбой»нинг узоқ-яқинидан кишилар келиб, ўрганиб кетишади.

Ленин ордени, «Ҳурмат Белгиси» ордени, қўша-қўша Фахрий ёрлиқлар билан тақдирланган бу коммунист аёл кечаю-кундуз пахта ишқида ёнади. Шу туфайли 81 гектар майдондаги ғўза бир текис гуллаб, кўсакламоқда. Июлда ҳар туп ғўзада 8-10 тадан кўсак бўлишига эришилади.

Сувчилардан Р. Мирзараҳимова, У. Йўлдошева, Х. Қурбонова, И. Нишонова, М. Ҳасанов, Т. Ҳайдаров, механизаторлардан С. Содиқов, А. Юсупов, ишчилардан М. Нишонова, И. Низомова каби ўттиз уч аъзонинг ҳаммаси ҳосил тўплаш ойлигини муваффақиятли ўтказиш учун ҳар туп ғўзани қалб ҳарорати билан парвариш қилишяпти.

Алижон АБДУЛЛАЕВ,
Чуст районидаги «Қўқимбой» совхози.

Ўзбекистон қўриғи—Сирдарё областининг пахтакорлари, механизаторлари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари пахтадан мўл ҳосил етиштириш тадбирларини мукаммал амалга оширяптилар. Барча майдондаги ғўза сифатли парвариш қилиниб, гулга-гул, кўсакка-кўсак қўшилмоқда. Айни вақтда ҳосилни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан сақлашга катта эътибор беріляпти. Бу соҳада пахтакорларга граждан авиациясининг учувчилари яқиндан ёрдам бермоқдалар. Суратда: Янгиер районидаги I-«Боёвут» совхозида қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши самолёт билан дори сепиляпти.

А. Горокрик фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА ЎЗБЕК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ҲАФТАЛИГИ ОЛДИДАН

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Шу кунларда қардош қорақалпоқ элида ўзбек адабиёти ва санъати ҳафталигига зўр тайёргарлик кўрилмоқда.

Ҳафталик муносабати билан завод-фабрикаларда, колхоз-совхозларда, шаҳар ва район марказларидаги кутубхоналарда, маданий-оқартув муассасаларда ўзбек адабиёти, санъати тарихи ва ҳозирги кунини акс эттирувчи китоб виставкалари, фотомонтажлар, фотовитриналар ташкил қилинди. «Совет Қорақалпоғистони», «Советская Каракалпакия» ҳамда ёшлар газеталарида, шунингдек «Амударё» журнали саҳифаларида таниқли ўзбек адиб ва шоирлари Ойбек, Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор, Шайхзода, Саид Аҳмад ва бошқаларнинг асарлари таржима қилиниб берилмоқда.

Қорақалпоқ меҳнаткашлари ҳафталикни орзиқиб кутишяпти.

Р. ЕШИМБЕТОВ,

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

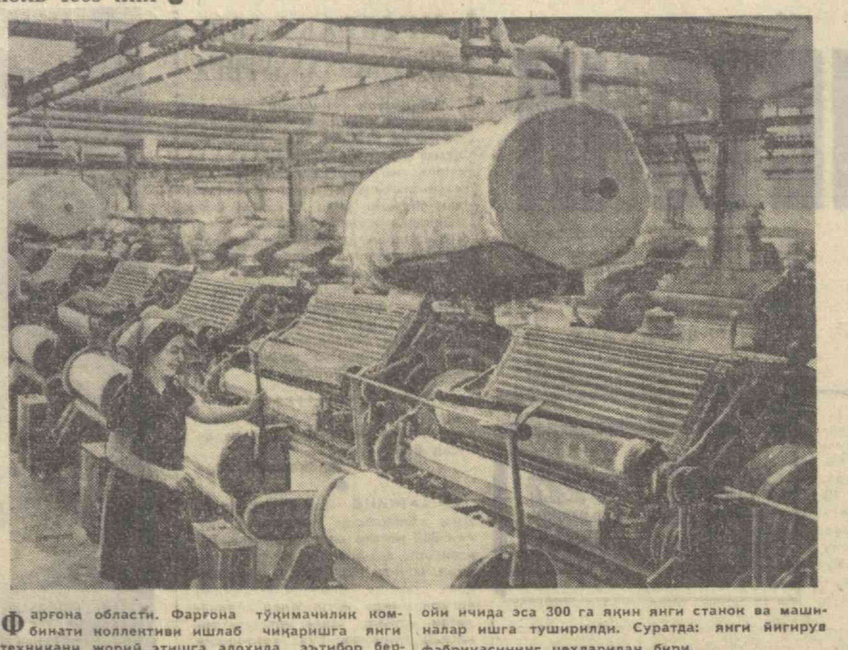

Фарғона области. Фарғона тўқимачилик комбинати коллективи ишлаб чиқаришга янги техникани жорий этишга алоҳида эътибор бермоқда. Сўнгги йилларда корхонада 2 мингга яқин мукаммал ускуна ўрнатилди. Шу йилнинг олти ойи ичида эса 300 га яқин янги станок ва машиналар ишга туширилди. Суратда: янги йигирув фабрикасининг цехларидан бири.

Г. Бойко фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎЛДА-ЖЎЛДА...

МАКТАБЛАРНИ ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРЛАЙЛИК

Тўрт қаватли муҳташам бино. Четдан келган кишига бу бино ҳозиргина қурилиб, фойдаланишга топширилгандек туюлади. Аслида эса бундан бир ой олдин, ҳали синфларда имтиҳонлар кетаётган бир пайтда бу ерда ремонт ишлари кенг кўламда бошлаб юборилган эди: деворларни оқлаш, пол, стол ва парталарни бўяш ишлари жадал давом этди...

Термиз шаҳридаги С. Н. Карпов номли 11 йиллик мактаб (директори А. Аҳмедова) коллективи жорий ремонтни 1 июлдаёқ тўла тугаллади. Ремонтда ота-оналар, кенг жамоатчилик ва юқори синф ўқувчилари иштирок этдилар. Улар фақатгина синф хоналарини ремонт қилиб қолмай, клуб, устахона, буфет ва мактаб ҳовлисини ҳам қўлдан чиқардилар.

Сурхондарё областидаги бир қатор илғор мактаб коллективлари давлат ажратган маблағларни тежаб қолиб, мактабларни янги ўқув йилига ҳозирлаш соҳасида катта ижобий ишлар қилдилар. Шўрчи районидаги Қобилов, Чўтбоев, Чориев, Норматов ўртоқлар директор бўлган — 34, 37, 43, 48-мактабларда июнь ойининг ўрталаридаёқ капитал ремонт тамомланган эди. Ҳозир бу мактабларнинг коллективлари синф ва кабинетларни кўргазмали ўқув қуроллари, ускуналар билан жиҳозлаш, болаларни дарсликлар билан таъминлаш каби энг муҳим ва зарур ишлар билан шуғулланяптилар.

Денов ва Сариосиё районларидаги баъзи мактабларда ҳам ремонт ишлари тез ва соз давом этмоқда.

Афсуски, областдаги айрим районларда мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш ишлари ачинарли аҳволда. Маориф органлари ва қурилиш ташкилотларининг айрим раҳбарлари бегамлик ва бепарволик касалига мубтало бўлганлар. «Ёз энди бошланди. Ўқув йили бошлангунча яна бир ярим ой бор. Ҳали вақт кўп, улгирамиз», дейишади улар. Шу сабабли областда капитал ремонт қилиниши лозим бўлган 90 та мактабда ремонт ишларининг суръати ҳаддан ташқари суст, сифати эса ниҳоятда паст бўлмоқда.

Область районларида янги мактаб бинолари ва қўшимча синф хоналари қуриш иши ҳам ачинарли аҳволда: белгиланган планга кўра бу йил 34 та янги мактаб биноси қуриш, шундан 19 тасини 1 сентябрда ишга тушириш кўзда тутилади. Аммо, 1965 йилнинг тенг ярмидан кўпроғи ўтиб кетган бўлса-да, бу мактаблардан 16 тасининг пойдеворига ҳанузгача ғишт қўйилган эмас. Шеробод даштларидаги янги ўзлаштирилган ерларда ташкил этилган 4-ва «Советобод» совхозларида ҳам мактаблар қурилиши жуда секин боряпти.

Область колхозлараро қурилиш трести (бошлиғи ўртоқ Тожиддинов) янги мактаблар қуриш ишига мутлақо эътибор бермайди. Шу сабабли ҳам бу трест коллективи мактаб binoлари қуриш йиллик планини энди 17 процент бажарди, холос. Бу ташвишли рақам ҳеч кимнинг пинагини бузмаётганига ҳайрон қоласан киши.

Хўш, аҳволнинг бундай бўлишига сабаб нима? Ҳамма гап шундаки, колхоз правлениелари ҳам, қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари ҳам мактаблар қурилиши ва ремонтига иккинчи даражали иш деб қарамоқдалар. Улар областда ўрта ҳисобда ҳар йили ўқувчилар сони 9-10 мингга кўпаяётгани, уларни ўқитиш учун янги бинолар, нормал шароит кераклиги ҳақида бош қотирмайдилар.

Буни Термиз районидаги мактабларнинг янги ўқув йилига тайёргарлигида ёққол кўриш мумкин. Бу районда (маориф бўлими мудири ўртоқ К. Муҳаммаджонова) 50 та мактаб бўлиб, шундан 10 мактаб капитал ремонт ва 40 мактаб жорий ремонт қилиниши планлаштирилган. Лекин, ремонт ишлари ўз «оқимига» ташлаб қўйилган. Масалан, «Октябрь 40 йиллиги» колхози территориясидаги 8 та мактабдан шу кунга қадар атиги битта бошланғич мактаб оқлаб қўйилган. Қолган мактабларга қўл урилгани йўқ. Колхоз раиси Абдураззоқ Мусаев ўз болалари шаҳар мактабларида ўқиётганлиги учун бўлса керак, қишлоқдаги мактаблар ремонти учун на қурилиш материаллари ва на одам кучи ажратиб беряпти.

Жданов номли колхоздаги (раиси А. Тўраев, партия ташкилотининг секретари С. Олтиев ўртоқлар) Навоий номли 8 йиллик мактабда ҳали ремонт бошланганн йўқ. Пушкин номли ва Горький номли 8 йиллик ва 11 йиллик мактабларда бошланган ремонт ишлари ҳам тўхтатиб қўйилди. Жўраев, Бўронов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган мактабларда ремонт суст ва сифатсиз бажарилмоқда...

Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш иши Ҳожи Самижонов раис бўлган «Намуна» колхозида айниқса ачинарли аҳволда: шу пайтгача колхоз правлениеси ремонтга одам ажратган эмас. Колхоз ёрдам бермагач, Титов номли 8 йиллик мактабда (директори ўртоқ У. Утаев) ўқувчилар кучи билан чала-чулпа ремонт ишлари бажарилган. Бироқ, қилинган ишларнинг ҳаммаси «хўжа кўрсин» учун сифатсиз ва юзаки бўлгани сабабли, сувоқлар тўкилиб, бўёқлар кўчиб ётибди. Печкаларга эса қўл ҳам урилмаган.

Шу колхоздаги Правда номли 8 йиллик мактабнинг деворлари қийшайиб, ёрилиб кетган. Улуғбек номли мактабда ҳам ҳали ремонт бошлангани йўқ. Колхоз раҳбарлари эса:

— Ҳали вақт эрта, ўқишга 10 кун қолганда дарров оқлаб ташлаймиз, вассалом...— деб ўзларини юпатишяпти.

Районда ҳар бири 360 ўринли 3 та янги мактаб биноси қуриш қатъий планлаштирилган бўлса-да, ҳали бошлангани йўқ. Қурилиши лозим бўлган 55 та қўшимча синф хонасидан бор-йўғи 9 таси битказилди. Ўқитувчиларнинг ремонт талаб қиладиган 236 квартирасидан фақат 10 таси қўлдан чиқарилди. 2232 тонна ўрнига 800 тонна кўмир ҳозирланди.

Район партия, совет ташкилотлари (райком секретари Ҳ. Хўжаков, райижроком раиси Х. Болтаев ўртоқлар) ремонт ишларига суст раҳбарлик қиляптилар. Бу ерда сансалорлик авжига чиққан: мактаблар ремонти ишида йўл қўйилган хатоларни район маорифи бўлимининг раҳбарлари колхоз раислари ва қурилиш ташкилотлари бошлиқларига ағдармоқчи бўлса, улар ҳам ўз навбатида ҳамма айбни мактаб директорларига тўнкайдилар. «Отангга бор, онангга бор» қабилида иш тутилгани учун кўпчилик мактабларда ремонт учун ёғоч материаллари, бўёқ ва олиф етишмайди. Ҳатто, область матлубот жамияти базасидаги 2 тонна бўёқ ҳам 1 ойдан бери район марказига ташиб келтирилмаган.

Ўқувчилар учун дарсликлар тайёрлашда ҳам худди шундай аҳвол ҳукм сурмоқда. Жами 60 минг дона дарслик ўрнига 36 минг нусха дарслик келтирилди.

Хуллас, Сурхондарё областида мактаблар ремонти ўлда-жўлда бўлиб қоляпти. Бу муҳим иш область раҳбарларини қачон ташвишга соларкин?!

А. ХАЛИЛОВ,

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТАШАББУСКОРЛАР ҚАНИ?

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Турсунбой Раҳматов Мирзачўлни бўстонга айлантириш мақсадида биринчилар қатори қўриққа келганлардан. У Чинобод районидан катта оиласи билан Гулистон районидаги «Гулистон» совхозининг 3-бўлимига келиб тушди. Лекин чўл улар ташлаб келган иссиқ жойи, она қишлоғига ўхшамас эди. Бир йилга қадар чодир қуриб яшашга тўғри келди. Шунга қарамай оила аъзолари Раҳмат ота, Неъматжон, Одилжонлар тез ишга киришиб кетдилар. Раҳмат ота оила бошлиғи сифатида ўғилларига йўл-йўриқ ўргатиб турди. Неъматжон ва Одилжонлар акасига эргашиб, тезда механизаторликни ўрганишди, Турсунбойнинг ёнига киришди.

Турсунбой чўлга келган йилидан бошлабоқ севган ҳунари — тракторчиликни давом эттирди. У туни-кун янги ер очди, «пўлат от»инииг овозини сира ўчирмади. Кафтдек ер очса ҳам халқим, элим, оилам деб пахта экди. Доимо «оқ олтин» учун курашаётганларнинг олдинги сафида бўлди.

Ғайратли коммунист Т. Раҳматов ҳар йили «ХВС-1,2» машинаси бункеридан 70 тоннадан пахта тўкади. Пахта теришга укаларини ҳам ўргатди. Бир оиладан энди уч механизатор, уч «пўлат от» жиловдори далада жавлон ура бошлади. Турсунбой бўлим агрономи коммунист Ғани Аҳмедов билан маслаҳатлашиб қандай қилса гектар бошига ҳосил кўпайиши ва ҳар бир центнер пахтанинг таннархини янада арзонроққа тушириш йўлларини излади. У ҳосилни машинада териб олишнинг фойдасини механизаторларга тушунтирди, ёшларни унга қизиқтирди.

Турсунбойнинг партия топшириқларини вақтида бажариши, коммунистлар ўртасида партиявий-ташкилий ишларга раҳбарлик қилишдаги қобилиятини сезган коммунистлар уни совхоз партия комитетининг аъзоси қилиб сайладилар. Ёш коммунист комитет аъзоси сифатида омма билан ишлаш, ҳар бир янгиликни вақтида сезиб олиб уни ишчилар, коммунистларга тушунтиришда совхоз партия комитетига яқиндан ёрдам кўрсатди. 3-бўлимда агитация-пропаганда, сиёсий-тарбиявий ишларни жонлантирди.

Шу орада бир воқеа бўлиб ўтди. Коммунист Темир Раҳимов агрономлар малакасини ошириш икки йиллик курсини тамомлаб қайтгач, бўлимга бошқарувчи этиб тайинланди. Бўлим коммунистлари ҳам, ишчилар ҳам «Ўзимизнинг орамиздан етишиб чиққан киши» деб у билан фахрландилар. Унинг маслаҳатларига кўндилар. Бироқ, Темир Раҳимов биринчи кунларданоқ коллективни менсимади. Ўзига ёқмаган кишиларни совхоз дирекциясига ва партия комитети секретарига ёмонлаб, ишдан четлаштира бошлади. Масалан, бўлим пахтакорларига яқиндан ёрдам бериб келаётган агроном, коммунист Ғани Аҳмедовни дипломсизликда айблаб ишдан бўшатди.

Бу вақтда Турсунбойлар оиласида ишга яроқли кишилар сони 7 тага етган эди. 7 киши Мирзачўл шароитида жуда катта куч демак, улар билан битта бригадани тебратиш мумкин. 50 гектарли майдонни бемалол гуллатаверса бўлади. Турсунбой бу ҳақда отаси билан маслаҳатлашди.

— Жуда соз ўйлабсан, ўғлим, агар бошлиқларнинг рухсат беришса, пахтангга сувни ўзим қуяман, — деди Раҳмат ота Турсунбойнинг кўнглини кўтариб.

Ишбилармон механизатор бу ҳақда коммунистларга ўз фикрини билдирди. Кўпчилик уни қувватлади. Лекин кўпдан бери Турсунбойнинг ўта жонсараклигига, унинг ҳар бир ишга қизиқавериша ғаши келиб юрган Т. Раҳимов бунга қарши чиқди:

— Тинчгина юраверсангчи, сенга ким қўйибди алоҳида ер олиб ишлашни, — деди совуққонлик билан у.

Ҳафсаласи совуган Турсунбой совхоз партия комитети секретари Д. Бердибековга, сўнг директор М. Ғаниев ўртоқларга учради. Улар ҳам бунга тўла эътибор бермадилар. «Агар бўлим бошлиғи қарор қилган бўлса, биз бирор нима дея олмаймиз» дейишди улар.

Ҳеч нимага тушунолмаган Турсунбой ўз ишини давом эттиравердн. Бироқ бўлим бошлиғи Т. Раҳимов ҳаддан ошаверди. У, бўлим ишчилари билан ҳам, механизаторлар билан ҳам, қолаверса бошланғич партия ташкилоти билан ҳам ҳисоблашмай қўйди. Унинг айтгани-айтган, дегани-деган бўлиб қолди. Бу ҳақда бўлим коммунистлари совхоз дирекциясига, партия комитетига хабар беришди. Лекин совхоз директори М. Ғаниев ва партия комитетининг секретари Д. Бердибековлар бунга ишонишмади, ҳатто бу масала билан қизиқмадилар ҳам.

1965 йил бошланди. Гектарлар ҳисобига центнерлар белгилаш пайти келди. Бўлим бошлиғи бригада бошлиқларига: «Сен унчадан, сен бунчадан пахта берасан» деди-қўйди. Коммунист А. Аҳмедов бириктилган бригаданинг ери ориқлик қилиб 1964 йили белгиланган 11 центнерни ҳам бажара олмаган эди. 1965 йилга ўтиб бўлим бошлиғининг кўрсатмаси билан бу карталардан 17 центнердан ҳосил олиш планлаштирилди. 1964 йили 24 центнердан ҳосил олган Э. Оқмуротов бригадасига эса 15 центнердан ҳосил олиш планлаштирилди. Худди шу масала юзасидан А. Аҳмедов билан бўлим бошлиғи ўртасида тортишув келиб чиқди.

— Ахир бу ўйламай қилинган иш-ку, ўртоқ Раҳимов, — деди бригада бошлиғи.

— Хоҳласангиз шу, қўлингиздан келмаса бошқа жойга бориб ишланг, — деди Т. Раҳимов лўнда қилиб.

Чўлда ишлаётганларнинг кўнгли нозик бўлади. Айниқса, уларнинг қилган иши тўғри баҳоланмаса, камситилса бу хунук воқеаларга олиб келиши мумкин. Бўлим бошлиғининг ўринсиз гапи А. Аҳмедовнинг жон-жонидан ўтиб кетган эди. У бўлимдан кетиш ҳақида ариза ёзиб, Т. Раҳимовга узатди. Бўлим бошлиғи бажонидил рози бўлди. А. Аҳмедов аризани кўтариб совхоз дирекциясига келди. Бу ердагилар ҳам бўлим бошлиғининг имзосини кўрдилар-у, ҳеч нарса билан ҳисоблашмай коммунистнинг кетиш ҳақидаги илтимосини қондирдилар. Кунларнинг бирида бўлим бошлиғи ўзидан-ўзи Турсунбойга бундай деди:

— Оиланг аъзолари яхши ишламай қўйди. Агар яхши ишламасаларинг кўчириб юбораман.

Лекин коммунист Турсунбой Раҳматов бундай туҳматга чидаб туролмади. Коммунист сифатида бўлим бошлиғининг хатти-ҳаракатларини совхоз партия комитети бюросига қўймоқчи, унинг кирдикорларини бутун коммунистлар олдида очиб ташламоқчи бўлди. Афсуски, совхоз раҳбарлари Турсунбойнинг гапига қулоқ солишмади.

— Биз Т. Раҳимовни пул сарфлаб ўқитганмиз, уни бўшата олмаймиз. Тишингизни-тишингизга қўйиб ишланг, — деди унга совхоз директори М. Ғаниев.

Совхоз партия комитетининг секретари эса директорни шундай депти, мен бунга аралаша олмайман, дегандек елкасини қисди.

Турсунбой Раҳматов ҳам совхоздан кетишга қарор қилди. Коммунист А. Шарафутдинов ҳам шундай қилди. Т. Раҳимов гўё курашда ғолиб чиққан кишилардек кўкрак кериб кўринган кишига «уч-тўрт хўжалик кўчиб кетган билан одам камайиб қолмайди. Менга деса ҳаммаси кетсин, Ленинободдан қариндош-уруғларимни кўчириб келаман» деб мақтана бошлади. У бўлимдан кимлар кетяпти, улар керакли одамларми, йўқми бу билан ҳисоблашмади. Шу йилнинг ўзида бўлим бошлиғи Т. Раҳимовнинг бюрократлигидан норози бўлиб, совхоз дирекциясининг масъулиятсизлигига чидай олмай 3-бўлимдан 20 хўжалик кўчиб кетди.

«Гулистон» совхозининг раҳбарлари бунга нима дер эканлар? Худди шу саволга жавоб олиш мақсадида совхоз партия комитетининг секретари Донабой Бердибеков билан суҳбатлашдик.

— Биз Т. Раҳимовни ўқитдик, тарбияладик. Озчиликнинг гапига кириб унга бирор чора-тадбир қўллай олмаймиз. Бу ҳақда ўйлаганимиз ҳам йўқ, — деди секретарь.

— Ахир 1965 йилнинг ўзида бир бўлимдан 20 хўжалик бўлим бошлиғининг хатти-ҳаракатларидан норози бўлиб кўчиб кетса, яна уларнинг бир қисмини коммунистлар ташкил этса, бу масала сизни қизиқтирмадими? — сўрадик ундан. Секретарь бир дам ўйланиб қолди-да, сўнгра:

— Янги совхозларнинг ташкил этилиши директор икковимизга жуда қимматга тушди-да. Одамларимиз ўша совхозларга кўчиб кетишяпти, — деди.

Мана сизга партия ходимининг, партия комитети секретарининг сиёсий тушунчаси. Унга қолса, янги совхозлар ташкил этилмаса керак!

Совхоз даласига чиқдик. Бўлим бошланғич партия ташкилотининг секретари Эшқул Оқмуротов раҳбарлик қилаётган 4-бригада даласида бўлдик. Бўлим бошланғич партия ташкилоти секретарининг диққатини бу йил кўчиб кетган коммунистларга тортдик.

— Яхши йигитлар эди. Ишчан, талабчан, ташаббускор. Бўлим бошлиғидан норози бўлиб кетишди, — деди у куйиниб.

Совхозда агитация-пропаганда, оммавий-сиёсий ишларнинг сустлиги, коммунистлар билан ишламаслик оқибатида, партия аъзоларининг талаблари, уларнинг маслаҳатлари эътиборсиз қолиб кетганлиги туфайли А. Аҳмедов, Т. Раҳматов, А. Шарафутдиновлардан ташқари шу йилнинг ўзида Ўрозали Аҳмедов (1-бўлимдан), Пардабой Қудратов (4-бўлимдан), Сана Абилов (6-бўлимдан) сингари тажрибали, совхозга меҳнати синган 15 га яқин киши турли жойларга кўчиб кетганлар. Йирик пахтачилик хўжалигидаги бундай аҳволга, коммунистларнинг ташаббуси бўғилишига совхоз раҳбарлари, қолаверса Гулистон район партия комитети нима дер экан?

А. МАДУМАРОВ.

«ПРОТОН-1»—КОСМИК НУРЛАРНИ ЎРГАНУВЧИ ИЛМИЙ СТАНЦИЯ

16 июлда совет олимлари тайёрлаган янги космик эксперимент бошланди. «Протон-1» илмий космик станцияси Ер атрофидаги орбитага чиқарилди.

Таниқли совет физиги, СССР Фанлар академиясининг корреспондент-аъзоси С. Н. Вернов бу хусусда ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— «Протон-1» илмий космик станциясининг одатдан ташқари катта вазнга эга бўлганлиги, умумий вазни 12,2 тоннадан иборат фойдали юк (охирги учирувчи босқичининг вазни бу ҳисобга кирмайди) орбитага чиқарилганлиги мислсиз эксперимент бўлганлиги учун ҳам бу нарса, биринчи галда, эътиборни ўзига жалб қилмоқда.

Яна бир муҳим нарсани ҳам айтиш кераккн, «Протон-1» станцияси ўта юксак энергияли космик заррачаларни тадқиқ қилиш учун керакли махсус илмий аппаратлар билан ускуналанган. Космик нурлар деб аталган нурлар таркибидаги бу заррачалар хилма-хил энергияга эга бўлиб, булар орасида шундайлари ҳам борки, бу хилдаги заррачаларни Ердаги лабораторияларда ишлатилаётган тезлатгичлар ёрдами билан сунъий равишда ҳосил қилишнинг шу вақтгача имкони йўқ. Аммо, ҳозирги кунда физикларни мана шундай заррачалар жуда қизиқтирмоқда, чунки бу заррачалар Коинот ва микроолам қонунлари тўғрисидаги тасаввурларимизни анча бойитади.

Ҳозирги мавжуд тезлатгичларда ғизиллатилаётган протонлар тутамига қараганда, юз, минг ва, ҳатто миллион баравар кўп энергияга эга бўлган космик нурларни «тутиб олиш» асло осон иш эмас. Физиклар ўтаюксак энергияли заррачалар кетидан қувиб тобора баланд кўтарилаётганликлари бежиз эмас, албатта. Эндиликда эса улар «Протон-1» илмий космик станциясининг ёрдами билан, ҳатто Ер атмосфераси доирасидан ҳам юқорида тадқиқотлар ўтказиш имкониятига эга бўлдилар.

Жуда юксак ва ўтаюксак энергияли заррачаларни моддаларнинг қалин қатлами орасидан «сузиб» ўтказиш йўли билангина бундай заррачаларни космик нурлардан ажратиб олиш мумкин. Бундай қилинганида, энергияси унчалик катта бўлмаган заррачалар ўтаюксак энергияли заррачаларни қайд қилувчи асбобни сақлаб турган экранга «ёпишиб» қолади. Энергияси кўпроқ заррачалар экранни ёриб ўта олади ва шу тариқа бу заррачалар алоҳида асбоблар ёрдами билан қайд қилинади. Космик нурларни тадқиқ қилувчи Ердаги станцияларда ҳозирги вақтда қўрғошин пластинкалари экран ўрнида ишлатилмоқда. Бунинг сабаби шуки, қўрғошин яхши фильтрация қилувчи тиғиз ва оғир материалдир.

Профессор С. Н. Верновнинг айтишига қараганда, юксак ва ўтаюксак энергияли космик нурларнинг заррачаларини қайд қилиш методининг ўзи бундан саккиз йил муқаддам совет олими профессор Н. Л. Григоров томонидан яратилган эди.

Бу метод ҳар бир заррачадаги жамики энергияни аниқлаб олишга имкон беради ва Ер атмосфераси доирасидан ташқарида космик нурларни тадқиқ қилиш учун жуда ўнғай. Олимларнинг бу методни космосда қўлланишларига шу вақтгача бир нарса тўсқинлик қилмоқда эди, яъни шу методни қўлланадиган аппаратларнинг вазни оғир эди. Эндиликда янги бақувват учирувчи ракета яратилганлиги сабабли, бу проблема аслини олганда, ўз аҳамиятини йўқотди.

Пировардида, деди профессор С. Н. Вернов, «Электрон» типидаги станция ёрдами билан ўтказилган экспериментлар билан «Протон-1» станциясида ўтказилаётган экспериментлар ўртасидаги боғланиш тўғрисида бир-икки оғиз гапириб ўтиш керак. Бунда протон электрондан тахминан икки минг баравар оғирроқ эканлигини назарда тутиш лозим. Станцияга «Электрон» деб ном берилганлигининг ўзи бу станция асосан электронлар билан, яъни Ер радиация минтақаларининг енгилроқ заррачалари билан шуғулланадиган станция эканлигини кўрсатиб турибди. Экспериментнинг асосий мақсади ҳам шундан иборат эди.

Атмосфера доирасидан ташқаридаги космик нурларни ўрганувчи станция бўлган «Протон-1» илмий станциясининг парвози, табиийдирки, жуда юксак ва ўта юксак энергияли протонларни қайд қилиш имкониятини кенгайтиради. Шу билан бирга, «Протон-1» илмий станциясида ўрнатилган аппаратлар Ер радиация минтақаларидаги электронларни ҳам йўлакай қайд қилиб боради. Шундай қилиб, ҳар бир эксперимент бошқа экспериментларнинг натижаларини бойитиб боради, шу тариқа ҳосил қилинган илмий натижалар эса космосдаги жараёнлар тўғрисидаги янги фактларни қўлга киритишда совет олимларига ёрдам беради.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

ЗАВОД РЕКЛАМАЦИЯСИЗ ИШЛАЁТИР

ТБИЛИСИ. Тбилисидаги «Микродвигатель» заводи етти йиллик топшириқдан ташқари кир ювиш машиналари учун ўттиз мингинчи электр двигателини ишлаб чиқарди. Корхона йил бошидан буён биронта рекламация олгани йўқ. Бу ерда маҳсулот техника контроли бўлимига биринчи кўрсатишдаёқ топширилмоқда. Моторлар Волгоград, Челябинск, Ростов-Дон, Батуми шаҳарларидаги заводларга жўнатилмоқда.

Электротехниклар йил охиригача топшириққа қўшимча суратда яна ўттиз мингта электр двигатель берадилар. (ТАСС).

АЖОЙИБ ГИЛ

АШХОБОД. Геологлар Амударёнинг сўл соҳилида, Дарғонотага яқин жойда керамзит гилининг бой манбаи борлигини аниқладилар. Дастлабки ҳисоблашларга қараганда, бу ердаги гил запаслари ўн миллион кубометрга етиб қолади. Лабораторияда ўтказилган анализлар бу хом ашёнинг юқори сифатли эканлигини кўрсатди. Ундан саноатда фойдаланиш қурилишни янада индустрлаштириш учун янги истиқболлар очиб беради.

Керамзит гил пиширилган вақтда ғоят серкавак бўлиб қолади. Ана шу хом ашёдан олинган керамзитнинг ҳажм вазни гилнинг ўзига нисбатан қарийб уч баравар енгилдир. Бетондан тайёрланадиган буюмларга керамзит қўшилса, уларнинг вазни енгиллашади. (ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«БЕМАҲАЛ ҚИЧҚИРГАН ХЎРОЗ»

«Ўзбекистон» колхози бу йил давлатга 19 минг донага яқин тухум сотиши керак. Лекин бунинг иложи бўлмаяпти. Чунки паррандачилик фермаси тугатиб юборилди, ундаги 450 бош товуқ талон-торож қилинди. Аҳвол шундай бўлгач, колхоз хонадонлардан тухум харид қилиб, давлат планини бажаришга мажбур бўляпти. Тухум харид қилишга кетадиган пул колхоз раиси Собир Ёқубовнинг ҳамёнидан эмас, колхоз кассасидан чиқяпти. Шу сабабли у парвойипалак юрибди. Район ташкилотларининг раҳбарлари эса кузатувчи бўлиб турибдилар. Бундай ачинарли аҳвол қачонгача давом этар экан?

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 29 июнь сонида босилган «Бемаҳал қичқирган хўроз» сарлавҳали мақолада ана шу камчилик қаттиқ танқид қилинган эди. Шу муносабат билан Гурлан район партия комитетидан қуйидаги жавоб олинди.

Танқидий мақолада «Ўзбекистон» колхозидаги ачинарли аҳвол жуда тўғри кўрсатилган. Танқидий мақола правление ва партия ташкилотининг қўшма мажлисида кенг муҳокама қилиниб, унда келтирилган факт тўғри деб топилди, йўл қўйилган камчиликни тугатиш чораси кўрилди. Колхозда паррандачилик фермаси ташкил этилди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

МУКОФОТ МУБОРАК, АЗИЗ ОНАЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЯШОВЧИ КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўн ва ундан кўп бола туғиб, тарбиялаб ўстирган қуйидаги оналарга **«Қаҳрамон она»** фахрий унвони берилсин, **«Қаҳрамон она»** ордени ва СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиқлари топширилсин:

АНДИЖОН ОБЛАСТИДА

1. **Абдуллаева** Кўпайсин — Задарё районидаги «Коммунист» колхозининг аъзоси.
2. **Болтабоева** Қумрихон — Андижон районининг Кўнчи қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
3. **Болтабоева** Онахон — Наманган шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
4. **Воҳидова** Хафизахон — Наманган районининг Сайрам қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
5. **Дадабоева** Саломат — Янгиқўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозининг аъзоси.
6. **Жўрабоева** Бувинисо — Янгиқўрғон районининг Заркент қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
7. **Исмонова** Чўлпонхон — Москва районининг Қипчоққўрғон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
8. **Камолова** Маъфиратхон — Наманган шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
9. **Маматова** Аминахон — Янгиқўрғон районининг Булоқбоши қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
10. **Матхолиқова** Боғдагул — Избоскан районининг Луғумбек қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
11. **Муллахонова** Шарипа — Янгиқўрғон районининг Янгичек қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
12. **Норматова** Зулайхо — Балиқчи районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзоси.
13. **Собирова** Арабхон — Ленин районидаги Ленин номли колхозининг аъзоси.
14. **Тиллабоева** Маъсудахон — Янгиқўрғон районининг Булоқбоши қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
15. **Узоқова** Жўрахон — Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг аъзоси.
16. **Ҳайитматова** Зумрадхон — Қўрғонтепа районидаги «Ойим» совхозининг ишчиси.
17. **Йўлдошева** Саломат — Янгиқўрғон районининг Нанай қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.

БУХОРО ОБЛАСТИДА

18. **Очилова** Санобар — Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхозининг аъзоси.
19. **Эсонова** Ҳайит — Бухоро районидаги Фрунзе номли колхозининг аъзоси.
20. **Мусаева** Маъқул — Вобкент районидаги К. Маркс номли колхозининг аъзоси.
21. **Пинхасова** Хано — Бухоро шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
22. **Ражабова** Ҳамро — Қоракўл районидаги «Москва» колхозининг аъзоси.
23. **Раҳимова** Муҳтарам — Навоий районининг Уйрат қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
24. **Саидова** Бибиражаб — Ғиждувон районидаги «Ёш ленинчи» колхозининг аъзоси.
25. **Туробова** Муслима — Навоий районидаги «Нарпай» совхозининг ишчиси.
26. **Хакашова** Рўзигул — Бухоро районининг Бозорга қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
27. **Ҳошимова** Нор — Қоракўл районининг Қоракўл станцияси посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
28. **Худойбердиева** Саодат — Навоий районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзоси.
29. **Шодиева** Ҳурмат — Вобкент районининг Денов қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
30. **Эгамова** Мушарраф — Бухоро районининг Хушин қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИДА

31. **Абданова** Шербат — Ғузор районининг Деҳқонобод қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
32. **Отақулова** Бибисора — Ғузор районининг «Оқравот» совхози посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
33. **Бобомуродова** Мунаввар — Шаҳрисабз районининг Китоб посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
34. **Бозорова** Муҳтарам — Шаҳрисабз шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
35. **Бобоқулова** Зиёд — Косон районининг Бўлмас қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
36. **Давронова** Шарофат — Косон районининг Косон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
37. **Даминова** Жуман — Қамаши районининг Лангар қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
38. **Жўраева** Норгул — Ғузор районидаги «Деҳқонобод» совхозининг ишчиси.
39. **Донаева** Ойдин — Ғузор районининг Пачкамар қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
40. **Жуманазарова** Сора — Чироқчи районининг «Кўкдала» совхози посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
41. **Жўраева** Турди — Қарши районининг Бешкент қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
42. **Кенжаева** Айдар — Қарши районининг Чандир қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
43. **Кенжаева** Маҳфират — Шаҳрисабз районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзоси.
44. **Мажидова** Жамол — Қарши шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
45. **Мирзаева** Хурсанд — Яккабоғ районининг Сандал қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
46. **Мирзаева** Хурсанд — Қарши районининг Бешкент қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.

ОШИҚЛАР

ОЧЕРК

Йўлдош ШАМШАРОВ

1

Ёзнинг айни иссиқ кунларидан бирида Марғилонга чўл кесиб ўтдим.

Жазирама, чўл гиёси қовжираган, жизғинак бўлган.

Яланғоч қумтепалар ва яйдоқ саҳро кўксидан оппоқ юпқа ёлқин чиқиб, кўкка бўй чўзади, ипаксимон бу ҳарорат кўк билан ер ўртасига ҳалинчак солади; қумтепалар, бутун саҳро тебранади, борлиқ ҳаво чайқалади; тикилиб бўлмайди, кўз қамашади.

Кўзимни маҳкам юмиб олдим.

Кабинага қайноқ ел ёпирилди. Юз-қўлимни,кўйлагимнинг калта енгидан кириб баданларимни олов тили билан ялай бошлади. Нафасим қисди, кабинада ўтириш мушкиллашди. Назаримда шу улкан самосвал аланга ичида ловиллаётгандай, аланга ҳали замон бизни ўз гирдобига оладигандай. Ҳаммаёқдан — шу саҳро-ю, ҳаводан куюк ҳиди келади. Кўнглим аллақандай лоҳас тортиб кетди; безовта чайқалдим.

— Кўзингиз тиниб кетдими дейман? — деди машинага чиққанимдан бери йўлдан кўз олмай келаётган шофер. — Илгари мен ҳам тикилолмасдим. Тоқат етса бора-бора ўрганиб, кўникиб кетар экансиз...

Кўзимни очиб ёнимга қарадим. Чўл алангаси ялайвериб, ҳабашдек қорайиб кетган шофер менга илжайиб қаради. Лабининг парсинлари кўчиб турибди. Оппоқ тишлари йилтиллади. Боя дарё бўйида қўл кўтариб машинасини тўхтатганимда нимагадир афтига разм солмаган эканман.

Кабинага яна иссиқ ел урилди.

Машина бакидаги сув вақиллаб қайнарди. Бу овоз қулоғимга ғалати, мунгли эшитилди; фиғон чекиб йиғлаётгандай...

Чўл, шу қумтепалар гўё энтикар, ҳансирарди. Нарида, қумтепалар ортидаги ёйилмада гирдибодлар ўйнайди. Қатор-қатор тизилган, баъзилари жуда баланд, боши тиниқ кўк тагидаги оппоқ булутга тегай-тегай деб юрибди, аста, жуда аста юраётгандай.

— Ҳа, одам кўникиб кетар экан тоқати етса, — деди шофер гапини давом эттириб. — Бу йигитни биров шу ерда қолишга мажбур қилган экан деб ўйламанг. Йўқ, йигитлик орияти мажбур қилди. Бўлмаса, ўша келган йилиёқ бу ерларни тарк этган, Марғилонда, ота-она бағрида иссиқ ўрнимни совутмаган бўлардим. Хуллас калом, мана бу дулдулни миниб, қишлоқларга қурилиш материали ташийман, кузу қишда, баҳорда бульдозер миниб, аланга пуркаётган мана бу қумтепаларни суриб ётқизаман, — у йўлга тикилиб, хийли жим борди. Кейин яна давом этди. — Кўряпсизки, чўлнинг чўғи оз қолди, уч баравар оз. Чўлнинг жазираси ҳам, изғиринн ҳам энди бизни чўчитолмайди, йўқ, у биздан чўчийди, чакана қувламаяпмиз, қаттиқ қувлаяпмиз ўзини. Хуллас, чўл билан олишишга ўрганиб кетдик, шу ерда макон қурдик, бола-чақалик бўлдик... Дарахт экиб кўкартирдик. Ҳа, уруғ ташладик. Шундай қилиб денг, шу ерга кўнгил боғлаб қолдик...

Кўзим яна гирдибодларга тушди. Улар ҳамон ўз «ўйини» билан банд. Таги ер бетидан узилмай, тинч, осойишта, беозор сузиб юргандай. Боши эса ҳамон булутга қараб чўзилади. Бу малларанг гирдибодлар ён-верига қайрилмайди.

Елнинг олов тили кабинага қаттиқроқ урилди. Юзимни қўлим билан беркитиб олдим.

—Бу ёқлардан энди ўтяпсизми? — деб сўради шофер. Ҳеч нима деёлмадим. Афтига довдираб тикилдим-да, мужмал бош ирғадим. Бу ишорадан «ҳа» ё «йўқ» деганимни тушунолмади шекилли, оппоқ тишларини кўрсатиб, илжайганича елка учирди-да, кўзини ҳароратнинг зар тангалари тўкилаётган йўлга қадади.

Шу куйи қайноқ кабинада ўтириб, мудраб кетибман. Сув бакда эмас, аллақандай улкан кўлда қайнармиш. Шу кўл ҳарорат дастидан гўё фиғон тортиб, йиғлармиш.

Машина силкиниб тўхтади. Мотор титрар, бакдаги сув қайнар эди. Кейин баданимга салқин шабада урилди. Кўзим очилиб кетди.

Машина икки бетида қалин мирза тераклар қад кўтарган кўча ёқасида, салқин жойда тўхтаган, кабина эшиги очиқ эди. Тушдим.

— Чўлнинг мана бу шабадасидан қиттак баҳра олинг деб, сизни безовта қилмадим, мулла ака, — деди шофер, бакдаги сувни янгилар экан.

Шофер машинасини ювиб олгунча мен юриб у ёқ-бу ёққа назар ташладим. Анчагина обод қишлоқ. Кўчалари кенг, тўғри, ҳовлилари мевазор. Баланд иморатлар кўзга ташланади: мактаб, клуб, идора бўлса керак. Катта йўлнинг бу ёқаси яхлит боғ. Гоҳ жазирага авж бераётган саҳрога, гоҳ шундоққина дашт бўғзида унинг иссиқ нафасини кесиб қўйган экинзорлар, боғ, яшил қишлоққа разм соламан: инсон кучи, заковатининг меваси бу...

— Мана биз дулдулни ювиб-тараб олдик, энди бошимиздан муздек сув қуйиб, бу лаънати жазира заҳридан халос бўлсак, кейин сизни шу ерда қолдириб мен тўғрига кетаман, сиз йўловчи машиналардан бирида бу ёққа, Марғилонга жўнайсиз...

У мени боғ кўчага бошлади. Сал бурилгач, сада олдида, ертезнан қудуғи сувига қурилган водопровод колонкаси кўринди. Шофер югурганича бориб, жўмракни буради-да, сувга бошини тутди. Белигача ҳўл бўлди.

— Бу ернинг суви жонга ҳузур, — деди у соч ва юзидаги сувни қўллари билан сидириб ташлар экан.

— Ҳа айниқса, мана бундай иссиқда чўл ўтиб келингач бир томчисини кўзга сурткидай бўласиз!

Шофернинг ҳузур қилиб ювингани ва сув ичканига маҳлиё бўлиб, эътибор бермабман. Шундоққина сада биқини гулзор бўлиб, унинг четида қорачадан келган, жиккак-чайир, оппоқ соқоли қорамтир юзига ярашган мўйсафид жилмайиб турарди. Гулзор ўртасида каттагина ҳайкал, Йўлдош ота Охунбобоевнинг ҳайкали чўлга, олис-олисларга кўз тиккан, гўё: «шунчаликки, бўлди, бу ёғи ҳам бўлади, ишонаверинг» деяётгандай.

— Қани бу ёққа, чўл меваларидан ҳам татиб кўринглар, хурсанд бўламиз, — деди мўйсафид хушнуд жилмайиб.

Шофер кат олдига келиб, иккита шафтоли, бир бош чиллаки олди-да:

— Кечирасиз, отажон, мен йўл кишисиман, насибамни олдим, аммо меҳмонни сизга улфат қилиб қолдираман, бир оз салқинлаб кейин Марғилонга жўнайдилар. Хайр, — у бориб ҳайкал олдида тўхтади, унга тикилиб турдида: — бизнинг кўнглимизни бу ерга мана бу киши боғлаб кетганлар. Шунинг учун ҳам қумтепаларни ётқизиб, шўрини ювиб тозалаяпмиз, жой қилиб уруғ ташлаяпмиз. Шунинг учун ҳам бу ерлардан кўнгил узиб кетолмаймиз, — деди-ю, катта-катта қадам ташлаб машинаси томон кетди.

Мўйсафид тик турган жойида шофер кетидан қараб қолди, унинг кўзларида, чеҳрасида зўр меҳр мавжланган эди:

— Шоввоз йигит! Бу ҳам бизнинг тоифадан, ошиқлар тоифасидан экан, — деди, гўё ўзига ўзи гапиргандай, ҳамон юриб кетган машина кетидан кўз олмасди. Менинг сув томон юрганимга кўзи тушиб: — йўқ, ҳозир сув ичманг, меҳмон, бир нафас сабр қилинг, — деди-да, тез юрганича наридаги кўчага кириб кетди.

II

Сада тагидаги катта келиб ўтирар эканман, янги мезбонимнинг: «Ошиқлар тоифаси...» деган сўзларини беихтиёр дилимда такрорладим. «Бу чўлда ошиқлар тоифаси бормикин? Қанақа ошиқлар?...».

Шу сада тагидан, соядан малла гирдибодлар яна ҳам яққол кўринар, улар яна ҳам оҳиста сузишаётгандай, бошлари булутга етгандай эди. Ўша ёқда кўзга фақат шу гирдибодлар-у, шумшук қумтепалар ташланади, улар гўё ҳаммаёққа фақат мунг таратади, олов пуркайди, шу бепоён бўшлиқ бу ёлқиндан жимирлайди, кўз тинади... ҳатто яшиллик олами бўлиб турган шу пахтазорларга, боғларга, салқин, қуюқ шу сада тагига ҳам у ҳозир ҳукмини ўтказган, ҳатто шу ер ҳам дим, жим, сокин... Гул шайдолари капалаклар шойи қанотларини қоқиб учмайди, асал арилар ғунғуллашиб гулдан гулга қўнмайди. Улар ҳам жим, инларидан, панадан юрак ютиб чиқолмайди. Ҳа, ҳаммаёқ жим, сокин. Фақат буюк устакор Қуёш нуригина ана шу бўшлиқ оламида ўз жужунчасини тўхтовсиз тўқир, яна ҳам кучлироқ жимирлар, ҳамма ёққа зар тиғ урарди.

«Ошиқлар...» сўзини яна беихтиёр такрорладим.

— Сув чанқоқни босмайди, ичган сарингиз ташналик ҳуруж қилаверади, — йўл-йўлакай гапириб келарди мезбоним. Яқинроқ келгач менинг кўзим бу ёқда, саҳро ҳукмрони бўлган гирдибодларда эканини кўриб.—Э, фикр-хаёлингизни олиб қочибдику бу ўйинчилар. Яна ихтиёрингизни йўқотиб, ошиқ бўлиб қолманг сиз ҳам? Ишқи тушганлар қайтиб кетолмайди бу ердан, мулла, — деди у худди ёшлардек чақчақлаб кулиб.

— Ошиқлар кўпми? Ихтиёр қилсам кифоями, аъзо бўлганим шуми, ё ариза ёзиб беришим керакми? — деб сўрадим мен ҳам мўйсафиднинг ҳазилига жавобан.

Мўйсафид маънодор жилмайди:

— Ошиқлар кўп, жуда кўп бу улкан чўлда, кўрдингизку бояги шоферни, азамат йигит! — деди у косадаги айронни сўрига, дастурхон четига қўйиб ва қошиқ билан шопириб, — аввал таом, баъдаз калом, дейдилар-ку. Мен сизга айтсам, қатиқ биринчидан, ташналикни босади, иккинчидан, ҳарорат заҳрини олади; касалга чалинишдан сақлайди. Қани, бир кўтариб юборинг буни, — дея яна кулди. Мен муздек айронни ичиб, жуда енгил тортдим. — Мана энди аъзолик масаласига келсак, биз расмиятчиликдан тамом холимиз. Биз инобатга юрак сўзини оламиз. Бизнинг назаримизда ошиқларнинг сўзи юракдан чиқади, юракдан чиққан сўз ёлғон бўлмайди; агар унинг вужудига қалбакилик, ҳаром аралашмаган бўлса, у сўзида доим собит бўлади. Собитдан мард чиқади. Демак, у одам ошиқ. Ҳа, мардларгина ошиқ бўлади. Сизга у кишининг, буюк ошиқнинг сўзларини такрорладим. Бу менинг сўзларим эмас, буюк ошиқнинг, — деди у отанинг ҳайкалини кўрсатиб, — Йўлдош ота Охунбобоевнинг сўзлари. Бу ошиқлар тоифасини шу ерда у киши уюштирганлар. Биз бу ерга чўл қувиш учун дастлаб у кишига эргашиб келганмиз.

Ҳа, айтмоқчи аввал таом, деган эдик. Қани, дастурхонга қаранг меҳмон, мен чой олиб келай. Кейин бафуржа гаплашамиз.

III

Мен яна якка қолдим. Аммо бу хушчақчақ, тийрак мўйсафиднинг гапини эшитишга бўлган иштиёқим яна ортди. Чўл чиллакисидан бир шингил олдим-да, битта-битта еб, яна малла ўйинчиларнинг томошасига берилдим. Гирдибодлар ҳамон ўша доирада айланар, ҳамон ўшандай оҳиста сузаётгандай кўринарди, аммо баъзилари орадан йўқолган, балки кучсизларини кучлилари ютиб юборган, ўзига қўшиб олган эди.

Бу ердангина улар жуда оҳиста, беозор кўринади; аслида эса, улар тоғ дарёлари, энг баланд қоядан тушаётган катта шалоладан ҳам тез, даҳшатли, дамига бориб бўлмайди, анча нариданоқ ўз гирдобига тортади, занжирбанд қилгандек ўраб олади-ю, қайноқ қум тагига кўмиб ташлайди.

Мўйсафид чой олиб келди.

— Ҳа, айтмадимми, хаёлни олиб қочади деб, шундоқ ўйинчилар, олиб қочганини ўзингиз сезмай қоласиз, — деди у, катнинг бу четига ўтириб чой қуяр экан.

— Улар ҳеч ўрнидан жилмагандай-а, дедим.

— Ҳа, ўша ёйилмадан нари ҳам, бери ҳам жилмайди, Ҳозирча ўша ерга кира олган, айланиб танца тушаверади. Гирдибод обод жойни хоҳламайди, обод жойда қисилиб қолади, кўтариб кетгани қум, тўзон, хас-хус тополмайди бу ердан. Келмагани, ўрганмагани маъқул у лаънатининг...

У пиёлага икки қултум чой қуйиб ўзи ичди, кейин худди шунча чой қуйиб менга узатди-да, кафтини пешанасига соёбон қилиб, хийлагача чўл қаърига тикилиб ўтирди. Мен чойни ичиб бўлдим-у, лекин пиёла узатиб унинг диққат-назарини бўлгим келмади. Назарим унинг рангида эди: суягига ёпишиб кетган ёноқ эти қорамтир оч-кўк, чўянга ўхшайди. Сийракланиб қолган оппоқ қошлари, кузаб қўйилгандай бир текис, оппоқ соқоли унинг чўл, ёлқини ялаган пишиқ этига бегона эмас, аксинча, жуда монанда, у қўлини пешанасидан олиб, менга қаради:

— Бу ўйинчи гирдибодларнинг шу доирасидан чиқолмай қолгани хусусидаги гап калта, мулла. Аммо нариги боши Тожикистонга кириб кетадиган мана бу чўл одамларининг гапи, уларнинг курашлари, ёниқ ишқлар ҳар қанча ҳикоя қилинса арзийди. Бу шундай чўлки, йўлингиз тушган бўлса, у ёқларга ҳам боргандирсиз балки, бир томони қумлари олов пуркаса, бир томони тўқай, ботқоқлик, бир томони тиззага урадиган шўр эди...

— Мен сизга Йўлдош ота Охунбобоевни одамларни чўл, тўқай, бузишга ўргатган буюк ошиқ деб таъриф қилдим, — деди пиёланинг тагига чап қўли бошмалдоғининг тирноғи билан чертиб, хаёлчан ҳолда ўгириб ичар экан. — Дашту чўлларни одамга наф берадиган боғ-роғ, инсон яшайдиган жой қилиш ишқида ёнган, одамларни шу йўлга бошлаган кишини ошиқ демай бўладими? Ҳа, у киши буюк ошиқ эди.

Муродингизнинг охирини аниқ кўриб турсангиз, унинг ишқи, жилоси сизни муттасил ёндирса, руҳингиз ости тушмайди, қаддингиз букилмайди. Ҳа, ошиқлик кишини кўтариб юради. Ғururини оширади. Севгиси ҳамма тўсиқ ва ҳижронлар синовидан ўтган, ғалаба қилган йигит ўз севгилиси ёнида бораётганда унга назар ташлаганмисиз? — деди у менга қараб, кўзлари қисилиб куларди. «Ёшлигида хўп шўх ўтган бўлса керак» деб ўйладим, чолнинг ёшлар сингари ёниб гапиришига маҳлиё бўлиб, у мендан жавоб кутмай, фикрини давом эттирди: — биласизми, йигит севгилисига зўр ғурур билан кўз қирини ташлаганча кўкракни кериб, қаддини ғоз тутиб ўтади. Оламда ундан кўра бахтиёр, ундан кўра шод, соғлом, бақувват одам йўқдай. Ҳа, бундай ифтихорга унинг тамом ҳаққи бор. Чунки севгиси тантана қурган ошиқ. Айтиб қўяй, булар менинг сўзларим эмас, буюк ошиқнинг сўзларини такрорлаяпман, холос...

— Бу чўлга қадам қўйганимда, — деди у менга пиёлани узатиб, — ушласам ернинг киндигини узиб оламан деб юрган кезларим эди. 35 ларда бўлсаммикин ўшанда. Шундан бу ёғига ҳам қирқ йил ўтибди.

(ДАВОМИ БОР).

ОЗАРБАЙЖОН ВА ТУРКМАНИСТОН ПАХТАКОРЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН ДАЛАЛАРИДА

20 июлда Тошкентга яна иккита ўзаро текшириш бригадаси — Озарбайжон ва Туркманистон ССР вакиллари келди. Ана шу икки республиканинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш соҳасида КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини амалга ошириш учун Ўзбекистон колхозчилари ва совхозларининг ходимлари олиб бораётган курашнинг дастлабки якунларини чиқарадилар.

Озарбайжон пахтакорлари бригадасига республика қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари Б. М. Оғаев бошлиқ бўлиб келди. Меҳмонлар группаларга бўлиниб, Тошкент ва Сирдарё областларининг колхоз ва совхозларига чиқиб кетишди.

Республика қишлоқ хўжалик министри Д. Бўриев раҳбарлигидаги Туркманистон ССР пахтакорлари бригадаси Бухоро ва Хоразм областлари ҳамда Қорақалпоғистон районларига жўнаб кетди. (ЎзТАГ).

БУ МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ЭМАСМИ?

Колхоз раиси Чори Ғиёсов дарғазаб ҳолда кабинетда у ёқдан бу ёққа юриб турарди. Кейин бирдан телефон томон бурилди. Кимгадир қўнғироқ қилиб, бугун колхоз қанча сув олгани, бригадаларда нечтадан сувчи ишлаётганини суриштира кетди. Нимадандир кўнгли тўлмади шекилли, «уҳ» тортди...

Ҳақиқий деҳқон, асл пахтакор сувнинг ҳар томчисини қадрлаб, ғўзани саратон сувига қондираётган, гавҳардан ҳам қимматроқ сувнинг қадрига етаётган бир пайтда Ромитан районидаги «Октябрь» колхози раҳбарлари далада, меҳнат аҳли орасида бўлиш ўрнига, кабинетда ўтириб олиб, буйруқбозлик қилиш йўлига ўтиб олдилар. Колхоз раиси ўртоқ Ч. Ғиёсов худди ана шундай қилаётир. Раис ҳам, партия ташкилотининг секретари Н. Бозоров ҳам кейинги кунларда негадир дала айланмайдиган бўлиб қолдилар.

Бу эса колхозда меҳнат интизомининг бўшашиб кетишига, айниқса, сувнинг кўплаб исроф бўлишига сабаб бўлаётир. Мана, мисоллар: колхоз шу кунларда аввалгига қараганда анча кўп сув олаётир. Лекин ундан меъёрида фойдаланиш ҳақида ҳеч ким жиддийроқ ўйлаб кўрмаётир. Баъзи сувчиларнинг масъулиятсизлиги оқибатида сув кўп жойларда зовурларга оқиб ётибди. Б. Қувватов, Т. Ғиёсов, Б. Бойматов каби сувчилар ғўзаларни кўллатиб суғорганлар, кўп миқдордаги сув исроф қилинган.

Т. Одилов, З. Назаров ўртоқлар бошлиқ бригадаларда эса, сувчилар иши устидан ҳеч қандай контроллик ўрнатилмаган. Оқибатда, сувчилар кечаси уйларига кетиб қолишаётир.

Шу ўринда хўжаликда сувчиларнинг унумли ишлаши учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилмаганини ҳам айтиб ўтиш керак. Неча ўнлаб сувчидан фақат 15 кишигина фонар билан таъминланган. Аксарий сувчиларга махсус этиклар берилмаган. Иссиқ овқат ташкил этилмаган. Ачинарлиси шундаки, 130 гектардан зиёдроқ ердаги ғўзалар сувсизликдан сарғайиб ётибди. Колхоз раҳбарлари сув исрофгарчилигига барҳам берганларида эди ана шу майдонлардаги экин ҳам оби-ҳаётга қонган бўлар эди. Механизаторлар иши устидан назоратнинг бўшлиги натижасида культивация ва озиқлантиришнинг сифати ҳам қониқарсиз бўляпти.

Колхоз раҳбарлари иш шу тариқа давом этаверса 1050 гектар ернинг ҳар гектаридан 27,5 центнердан ҳосил етиштириш амри-маҳол эканлиги ҳақида ўйламаётганга ўхшайдилар. Акс ҳолда идорада ўтириб олиб буйруқбозлик қилишдан воз кечиб, камчиликларга узил-кесил барҳам бериш тадбирларини кўришмасмиди?

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЁШЛАР ИЖОДИДАН

УЙҒОНИШ ФАСЛИ

Лолалар очилиб тамом бўлса ҳам,
Қовжираб битса ҳам қирда майсалар,
Табиат ўзгача ҳусн олса ҳам,
Палак чиқарса ҳам гулдор найчалар,
Сен эсимдан чиқмайсан, баҳор.

Сув қуйсак ғўзага, шинни пиширсак,
Ёки полиз кезиб, танласак қовун,
Ғалла, мева ортсак ёки туширсак,
Кузда хирмон олса кўнгилнинг ҳоврин,
Сен эсимдан чиқмайсан, баҳор.

Япроқлар сарғайиб тўкилган маҳал,
Ток кўмиб, қушларни кузатганимда,
Чавандоз отига қоқтирса нағал,
Юганга аста қўл узатганимда,
Сен эсимдан чиқмайсан, баҳор.

Гарчи мен баҳорда туғилганим йўқ,
Гул ҳам тутганим йўқ бирор санамга,
Ёз ҳам, куз ҳам гўзал — бунга кўнглим тўқ,
Ҳатто ўйлаб кўрдим қишни танамга,.
Сен эсимдан чиқмайсан, баҳор.

Деҳқонлар далага чиққанда кўчиб,
Қўшилиб кетганда меҳнату ихлос.
«Одамзод ризқию гўзаллигининг
Уйғониш фасли» деб айтурлар, бу рост,
Сен эсимдан чиқмайсан, баҳор.

Маъруф ЖАЛИЛОВ.

□ □

БУЛОҚ

Еруғлик ишқида бир нафас тинмай,
Игнадек йўл топиб бўй чўзар булоқ.
Қуёшни кўргунча сира ўксинмай,
Не тунларни бедор ўтказар булоқ.

Тариқдек кўзида меҳри бир олам,
Меҳнатда кўз очиб боқар оламга.
Кўзгудай тиниқдир шунинг учун ҳам,
Шундан ўхшар экан булоқ одамга.

Анвар ҲОЖИ.

ЕР ВА ИНСОН

Одам келибдики дунёга азал
Кўҳна ерга тўкди пешона терин,
Унга она дея берди қалб қўрин,
Меҳнатдан яратиб шодлик ва иқбол.

Фазолар бўшлиғин кезган чоғда — ҳам
Қалбга солиб учди унинг тафтини.
Она ер меҳрила бўлди-ю, бардам,
Маржон юлдузларга тутди кафтини.

Бир дам толиқмади, яратди, қурди
Прометей қудратин қолдириб ортда.
Куррада тинмагур инсон бонг урди,
Қалби қуёш бўлиб қолди ҳаётда...

Инсон уйғоқ экан, ер уйғоқ экан,
Нурин сочар экан куррага қуёш,
Азиз тупроқ узра унмас бир тикан,
Турфа гуллар униб, кўтаражак бош.

Бомбалар зарбидан титрамасин ер!
Жафокаш тупроққа тўкилмасин қон!
Гўдаклар онадан ажрамасин дер,
Ҳаёт фалсафасин ўқиган инсон!

Пўлат НИШОНОВ.

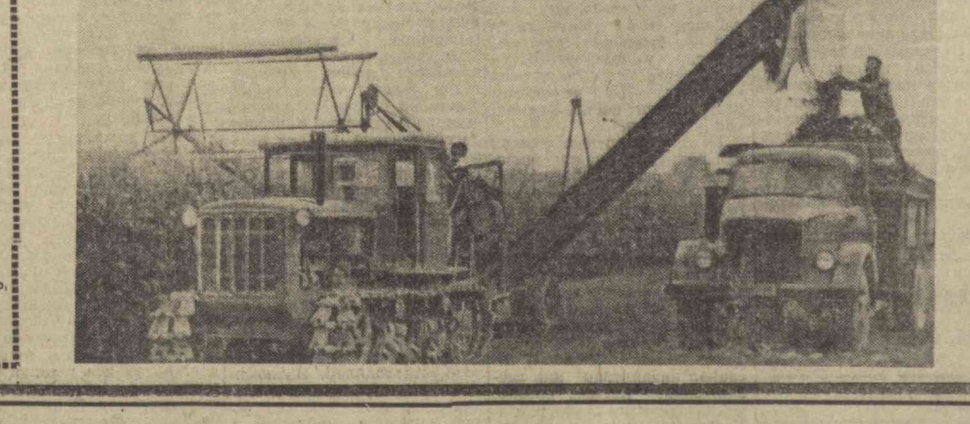

Андижон районидаги «Коммуна» колхозининг Мукаррамхон Эгамбердиева бошлиқ бригадаси пахтакорлари катта майдонларда мўл ҳосил тўплаяптилар. Вақтида сифатли парвариш қилинган экиннинг ҳар тупида ҳозир 14-16 тадан ҳосил шохи бор. Бригада аъзолари ғўзани чеканка қилишга киришдилар. Фотомухбиримиз А. Тўраев олган бу суратда бригада аъзолари (чапдан) Амина Қўшматова ва Момахон Сатторова чеканка қилаётганликлари тасвирланган. Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхозида областда биринчи бўлиб маккажўхори ўрим-йиғими бошлаб юборилди. Тахминий ҳисобларга қараганда колхоз аъзолари бу йил камида 4.500 тонна маккажўхори силоси бостирадилар. Пастдаги суратда: «Партия XXII съезди» колхозида маккажўхори ўрими пайти.

Е. Корниенко фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

47. **Муродова** Ҳанифа — Қамаши районининг Қорабоғ қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
48. **Раҳматова** Хурсанд — Косон районининг «Косон» совхози посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
49. **Раҳматуллаева** Санда — Шаҳрисабз шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
50. **Соатова** Доно — Қамаши районининг Қамаши қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
51. **Тошева** Муқим — Косон районининг Олачабоп қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
52. **Тошқулова** Рўзихол — Яккабоғ районининг Қишлиқ қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
53. **Фармонова** Шарифа — Косон районининг «Косон» совхози посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
54. **Ҳантқулова** Фароғ — Косон районининг «Муборак» совхози посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
55. **Ҳаққулова** Асолат — Косон районидаги «Косон» совхозининг посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
56. **Холиқова** Сангил — Қарши районининг Хўжахайрон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
57. **Холмуротова** Шарофат — Шаҳрисабз шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
58. **Холмирзаева** Авад —Чироқчи районидаги «Қизил юлдуз» колхозининг аъзоси.
59. **Худойқулова** Норой — Чирокчи районидаги «Ленинград» колхозининг аъзоси.
50. **Чўлиева** Муқим — Шаҳрисабз районидаги Улуғбек номли колхознинг аъзоси.
61. **Шомаҳматова** Ҳанифа — Ғузор районининг Деҳқонобод қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
62. **Эшонқулова** Мастура — Косон районидаги «Косон» совхозининг посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
63. **Йўлдошева** Ўғил — Қарши районининг Дашт қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИДА

64. **Оқилова** София — Самарқанд районининг Украч қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
65. **Алиева** Зулайхо — Каттақўрғон шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
66. **Болиева** Мавруфа — Нурота районининг Ахчоб қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
67. **Ғуломова** Тошбиби — Самарқанд шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
68. **Жавбўриева** Нозим — Иштихон районининг Қорақишлоқ қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
69. **Жаҳонгирова** Фазила — Каттақўрғон районидаги Навоий номли колхоз аъзоси.
70. **Жумақулова** Баҳор — Нурота районининг Жўш қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
71. **Жумаева** Муҳайё — Самарқанд районининг Раванок қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
72. **Исаева** Ҳидой — Ғаллаорол районидаги К. Маркс номли колхознинг ишчиси.
73. **Исроилова** Муҳайё — Самарқанд районининг Раванок қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
74. **Қодирова** Зубайда—Самарқанд шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
75. **Каримова** Шафоат — Хатирчи районидаги «Москва» колхозининг аъзоси.
76. **Маҳмудова** Муҳайё — Самарқанд районидаги «Ленин байроғи» колхозининг аъзоси.
77. **Мухаммадиева** Ҳанифа — Каттақўрғон районидаги «Ленинизм» колхозининг аъзоси.
78. **Набиева** Саодат — Каттақўрғон районидаги Крупская номли колхознинг аъзоси.
79. **Назарова** Бозор — Нарпай районининг Мисит қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
80. **Намозова** Муҳтарам — Пайариқ районининг Наримоновка қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
81. **Норқулова** Марзия — Нарпай районининг Боғолон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
82. **Орзиқулова** Муяссар — Самарқанд районининг Боғибаланд қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
83. **Ражабова** Тўра — Самарқанд районининг Сайдан қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
84. **Расулова** Баҳмал — Хатирчи районидаги Лангар поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
85. **Раҳимова** Сарвар — Нурота районининг Нурота қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
86. **Раҳмонқулова** Тўти — Самарқанд районининг Оқмачит қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
87. **Рашидова** Кенжа — Самарқанд районидаги 52-мактаб ўқитувчиси.
88. **Рўзиева** Екатерина Терентьевна — Каттақўрғон шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
89. **Тошева** Баҳор — Каттақўрғон районидаги Навоий номли колхозининг аъзоси.
90 **Тошева** Қизлар — Нарпай район суғориш системаси бошқармасининг ишчиси.
91. **Турдиқулова** Холбуви — Нарпай районидаги «Москва» колхозининг аъзоси.
92. **Умарова** Сарвар — Самарқанд районининг Улуғбек қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
93. **Уралова** Ҳожар — Ғаллаорол районининг Қўйтош поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
94. **Усарова** Ҳимой — Пайариқ районининг Наримоновка қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
95. **Усмонова** Тўти — Пастдарғом районининг Оқолтин қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
96. **Файзиева** Султон — Самарқанд шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
97. **Холиқова** Саодат — Нарпай районининг Тепақўрғон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
98. **Ҳамроева** Зулфия — Каттақўрғон районидаги Энгельс номли колхозининг аъзоси.
99. **Хитоева** Туркан — Пайариқ районидаги «Москва» колхозининг аъзоси.
100. **Элмуродова** Ойбиби—Пастдарғом районининг Темирхўжа қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
101. **Эргашева** Ҳадича — Каттақўрғон районидаги К. Маркс номли колхоз аъзоси.
102. **Эсонқулова** Офтоб — Самарқанд районининг Арабхона қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
103. **Йўлдошева** Ойша — Пастдарғом районидаги Киров номли колхозининг аъзоси.
104. **Йўлдошева** Ражаб — Нарпай районининг Арабхона қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
105. **Ёдгорова** Тожихол — Иштихон районидаги «Меҳнат—роҳат» колхозининг аъзоси.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИДА

106. **Бердиева** Менгнор — Денов районининг Пистамозор қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
107. **Маматқулова** Салима — Шўрчи районидаги «Қумқўрғон» совхозининг посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
108. **Маҳкамова** Ҳосиятби — Термиз районидаги «Намуна» колхозининг аъзоси.
109. **Омонова** Ўғилбиби — Денов районининг Денов қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
110. **Равшанова** Мукаррам — Жарқўрғон районининг Жарқўрғон посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
111. **Ражабова** Ойсара — Термиз районидаги «Намуна» колхозининг аъзоси.
112. **Раҳмонова** Чучик Болтаевна — Шеробод районининг Бойсун қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
113. **Сариқулова** Пардахол — Шўрчи районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг аъзоси.

(Давоми бор).

ЎЗБЕКИСТОН «БАРЖОМИ»

Пойтахтимизнинг соя-салқин, хушманзара жойларидан бирига жойлашган «Чинобод» санаторийси ичак-меъда ва ошқозон касалликларини даволашда мамлакатимиздаги энг яхши курортлардан биридир.

«Мен Кавказдаги «Баржоми» курортида бўлганман. «Чинобод» санаторийси ана шу оромгоҳдан қолишмас экан. Меҳрибон шифокорлар эътибор билан эъзозлашлари туфайли уйимга соғайиб қайтаяпман. Бу ердаги балчиқ ва минерал сув дардимга малҳам бўлди».

Бу қалб сўзларини тожикистонлик Каримжон Юсупов ёзиб қолдирган. Санаторийнинг «Таклифлар дафтари»да бундай илиқ сўзларни кўплаб ўқиш мумкин.

Ўзбекистон «баржоми» — «Чинобод» санаторийсининг келажаги порлоқ. Бу медицина муассасаси кенгайтириляпти. Бу ерда янги даволаш корпуси қурилмоқда.

С. ҲИДОЯТОВ.

Турли мамлакатларда

ИККИЮЗЛАМАЛИК

Яқинда «Нью-Йорк Уорлд телеграм энд сан» газетаси Америка Қўшма Штатлари пойтахтидаги аҳволни тасвирлаб, шундай деб ёзди: «Агар иккиюзламалик қилган кишилар ўлиб кетавергандa эди, ҳозир Вашингтон кимсасиз шаҳар бўлиб қолган бўлур эди».

Газета АҚШ ҳукуматининг ўз халқини урушга тайёргарлик руҳида тарбиялаш борасида ярим ҳақиқат ва ёлғон-яшиқ гапларни айтаётганлиги муносабати билан юқоридагиларни ёзган эди. Бу сўзларни Вашингтоннинг яна бир иккиюзламалиги муносабати билан ҳам келтириш мумкин.

Вашингтон ташаббуси билан 18 июлда АҚШда «асоратга солинган халқлар ҳафталиги» бошланди. Ҳукумат барча америкаликларни «ҳамма халқларнинг миллий мустақиллик ва инсон эрки учун интилишларига содиқ эканликларини» яна бир бор кўрсатишга чақирди. Шу муносабат билан юборилган хатда «барча халқлар озодлик ва адолатга интилмоқдалар», лекин жаҳондаги кўпгина районларда «бахтга қарши, асосий ҳуқуқлар чегаралаб қўйилган ёки амалга оширилмаган», дейилади.

Вашингтон икки юзламалик қилишда ҳар қандай ёлғончини ҳам орқада қолдириб кетди. Америка империализми босқинчилик сиёсатини ўтказиб, Вьетнам халқига қарши қонли уруш олиб бормоқда, озодлик ва миллий мустақиллик учун курашаётган Вьетнам ватанпарварлари устига фосфорли ёндирувчи бомбаларни ташламоқда. АҚШ империализми халқаро ҳуқуқларни топтаб, мустақил давлат Доминикана Республикаси пойтахти Санто-Домингони ишғол қилиб турибди. Монополияларнинг халқларни аёвсиз эзиш ва талашига имконият яратиб бериш учун Вашингтон ўзига ёқмаган ҳукуматларга қарши фитна ва тўнтаришлар уюштирмоқда. Хуллас АҚШ империализми жаҳонда реакция жандарми ролини ўйнамоқда.

Уни қарангки, Вашингтон бир томондан халқлар озодлигига қарши, уларни империализм асоратига солиш учун ҳар қандай иғвогарликлардан, ҳатто қуролли агрессиядан ҳам қайтмаётир. Иккинчи томондан эса «асоратга солинган халқлар ҳафталиги» ўтказмоқда. АҚШ империалистик доиралари ўз ниятларини яшириш учун қандай чоралар кўрмасинлар, уларнинг мақсади барча халқлар учун аён. Улар социализм йўлига ўтиб олган озод халқларни яна асоратга солишни истайдилар, Коммунизм йўлидан бораётган мамлакатларда капитализмни қайта тиклашни умид қиладилар. «Ҳафталик» ҳам ана шу мақсад йўлидаги пуч уринишдан бошқа нарса эмас.

Ўғри одамларнинг орасига кириб олиб, ҳаммадан қаттиқроқ «ўғрини ушланглар!», деб бақирган экан. АҚШ ҳам худди шу ўғри каби иш тутмоқда. У халқларнинг миллий озодлик ҳаракатини бўғиб ташлашга уринмоқда. Шу билан бирга юқоридагидек «ҳафталик» ўтказмоқда. Халқлар ўғри ким-у, тўғри кимлигини тобора яхши англаб олмоқдалар.

И. ҲАЙДАР.

Вьетнам Демократик Республикаси устига тушган хавф туфайли қурол кўтаришга қобилияти бўлган аҳолининг ҳаммаси ҳарбий тайёргарликдан ўтмоқда. Суратда: Ен Вуонг қишлоғининг (Нам Ха провинцияси) халқ милицияси жангчилари ҳарбий таълим вақтида. ВИА—ТАСС фотоси.

РУМИНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ

БУХАРЕСТ, 19 июль. **ТАСС махсус мухбирлари Д. Димов** ва **Ф. Жариков** хабар берадилар: бугун бу ерда республика саройининг катта залида Руминия Ишчи партиясининг съезди очилди.

Съезд делегатлари Руминия Ишчи партияси номини Руминия Коммунистик партияси деб ўзгартириш тўғрисидаги қарорни якдил бўлиб баланд руҳ билан қабул қилдилар. Ушбу съездни Руминия Коммунистик партиясининг IX съезди деб ҳисоблашга қарор қилинди.

Марказий Комитетнинг биринчи секретари Н. Чаушеску партиянинг номини ўзгартириш тўғрисидаги таклифни киритиб бундай деди: Марказий Комитет шунга амал қилдики, партиянинг янги номи жамиятимизда рўй берган ўзгаришларга, партия тараққиётининг ҳозирги босқичига ва партиянинг пировард мақсади бўлган коммунистик жамият қуриш мақсадига яхшироқ жавоб беради.

Съезд якдиллик билан қуйидаги кун тиртибини тасдиқлади:

1. Руминия Коммунистик партиясининг VIII съезди (Руминия Ишчи партиясининг III съезди) билан IX съезди ўртасидаги давр ичида партиянинг иши тўғрисида Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг доклади. Докладчи ўртоқ Н. Чаушеску. 2. Марказий ревизия комиссиясининг хисобот доклади. Докладчи ўртоқ К. Пирвулеску. 3. 1966—1970 йилларда халқ хўжалигини ривожлантириш плани юзасидан Руминия Коммунистик партиясининг IX съезди директивалари тўғрисида доклад. Докладчи ўртоқ И. Г. Маурер. 4. Энергетикани ривожлантириш ўн йиллик плани юзасидан Руминия Коммунистик партияси IX съездининг директивалари тўғрисида доклад. Докладчи ўртоқ Киву Стойка. 5. Руминия Коммунистик партияси Уставининг лойиҳаси тўғрисида доклад. Докладчи ўртоқ Г. Апостол. 6. Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетини ва Марказий ревизия комиссиясини сайлаш.

Съезд ишида ҳал қилувчи овоз билан 1.350 дан кўпроқ делегат ва маслаҳат овози билан 200 дан зиёд делегат қатнашмоқда. Бу делегатлар Руминия Коммунистик партиясининг 1 миллион 450 минг аъзоси ва кандидатларининг вакилларидир. Съездда 56 мамлакатдан келган қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг ҳамда бошқа демократик партияларнинг делегациялари иштирок этмоқда. КПСС делегациясига КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев бошчилик қилмоқда.

Раислик қилувчи Киву Стойка кун тартибидаги биринчи масала юзасидан доклад қилиш учун Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. Чаушескуга сўз беради.

Н. Чаушеску аввалги съезддан буён ўтган давр ичида Руминия меҳнаткашлари эришган муваффақиятлар тўғрисида гапиради.

Докладчи халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати проблемаларига тўхталиб, бундай деди: «Биз шунга қатъий аминмизки, коммунистик партияларни бирлаштириб турган нарса — идеологиянинг муштараклиги, мақсад ва манфаатларнинг бирлиги, умумий кураш, умумий тарихий миссия асосий омил бўлиши ва қарашлардаги ҳар қандай тафовутлардан юқори туриши лозим».

Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясини ва Доминикана Республикасидаги интервенциясини қатъий равишда қоралади. Румин халқи, деди докладчи, Вьетнам халқининг ҳаққоний иши билан ўзининг тамомила бирдам эканлигини билдириб келди ва билдирмоқда. Мамлакатимиз Вьетнам халкининг қаҳрамонона курашида уни қўллаб-қувватлаб келди ва бундан буён ҳам қўллаб-қувватлайверади.

Н. Чаушеску Американинг империалистик доиралари ўтказиб келаётган агрессия сиёсати барбод бўлиши муқаррар эканлигини таъкидлаб, хушёрликни оширишга, барча тинчликсевар кучларнинг бирлигини мустаҳкамлашга чақирди. Докладчи қуролланиш пойгасини тўхтатишни ва қуролсизланишни амалга оширишни, ядро қуролидан холи бўлган зоналарни вужудга келтиришни, атом қуролини қўлланишни сўзсиз тақиқлаб қўйишни ва унинг запасларини йўқ қилиб ташлашни, ҳарбий блокларни ва бошқа давлатларнинг территориясидаги ҳарбий базаларни тугатишни, Германия сулҳ шартномасини тузиш йўли билан иккинчи жаҳон урушининг қолдиқларини бартараф этишни ёқлаб қатъий фикр билдирди.

Ўз докладининг охирида Н. Чаушеску бундай деди: «Халқимиз янги беш йиллик план топшириқларини бажара бориб, жаҳон социалистик системасини мустаҳкамлашга, социал тараққиёт учун курашаётган кучларни мустаҳкамлашга, бутун дунёда социализм ва тинчлик ишининг тантана қилишига ҳисса қўшади».

СПОРТ

ОЛОВГА ЁҒ ҚУЙИЛДИ...

«Кейинги 50 йил ичида мен спорт янгиликларини кузатиб бориб, Кларкнинг афсонавий чопишидек ҳодисанинг гувоҳи бўлган эмасман», — деди чопиш бўйича собиқ олимпия чемпиони инглиз Гарольд Абрахамс.

Кларк 10 ва 5 километрга чопишда жаҳон рекордчиси бўлиб келмоқда. Қизиғи шундаки, у ўз рекордини йил сайин янгилаб боряпти. 28 ёшлик Рональд Кларк Оолода бўлган мусобақада 10 километр масофани 27.39.4 секундда босиб ўтиб, кўпгина журналистларнинг, спорт шинавандаларининг қизиқишини янада кучайтирди. Бу воқеа оловга ёғ қуйгандек бўлди. Журналистлар, тез чопишнинг чегараси борми, деб Кларкни жон-ҳолига тинч қўймаяптилар. Уларни Кларкнинг машғулотлари, режими ва бошқа масалалар қизиқтирмоқда. Австралиялик Кларк ўз «сир»ларидан бирини, яъни ҳар куни 7 литрдан ортиқ лимон шарбати ичаётганини айтди. Энди магазинларда лимон шарбатининг савдоси авж олса ажаб эмас...

ЕР АТРОФИДА 50 КУН

Спрингфильт коллежи студентларига бахт кулиб боқди. Улар баскетболда жуда яхши ўйнашади. Шу сабабли АҚШнинг Давлат департаменти студентларга Ер юзи бўйлаб эллик кун саёҳат қилишга рухсат берди. Улар сафар пайтида бир неча учрашувлар ўтказадилар ва америкача ҳаёт кечиришнинг «афзалликларини» намойиш қилар эмишлар.

Шўринг қурғур студентлар бунча оғир «вазифаларни» қандай бажаришаркин?

КАРНАДОДА ҲАМ ИШҚИБОЗЛАР БОР...

Бразилиянинг Карнадо шаҳрида катта тантана. Кўчаларга, уйларнинг пештоқларига байроқлар илинган. Оркестр садолари янграйди. Шаҳар бургомистри отда юриб, аҳолини байрам билан табрикламоқда. «Нотисиас» газетаси бу байрамга бағишлаб махсус бир сон тайёрлади. Ҳа, бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас эди! Чунки, Карнадо футболчилари 28 мағлубиятдан кейин бугун биринчи марта енгилмасдан, стадиондан бошларини баланд кўтариб чиққан эдилар. Йўқ, улар ўйинда ғалаба қозонмадилар, лекин ўйинни дуранг билан якунлаш ҳам катта ғалабада! Карнадода ҳам футбол ишқибозлари борлигини билиб қўйинг! (АПН).

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

● **Рейтер агентлигининг мухбири Сеулдан хабар беради: Жанубий Кореяда бу йилгидек катта тошқин кейинги 40 йил ичида бўлмаган эди. Сув тошқини натижасида 120 киши ҳалок бўлди, 60 киши бедарак йўқолди ва 180 минг киши уй-жойсиз бўлиб қолди.**

● **«Нейес дейчланд» газетасида босилган хабарда айтилишича, Ғарбий Берлинда Германия Демократик Республикасига қарашли шаҳар темир йўлида разил иғвогарлик қилинган. Номаълум шахслар Шарлоттенбургдан (Ғарбий Берлин райони) келаётган поездлардан бирини тошбўрон қилганлар. Бу иғвогарлик натижасида пассажирлардан 3 киши жароҳатланган. Ғарбий Берлиндаги иғвогарларнинг бу янги разилона хуружи Германия Демократик Республикаси жамоатчилигини ғазаблантирди.**

● **Рейтер агентлигининг мухбири Токиодан хабар беради: Шимолий Японияда сел ёғиб ўтди. Сел сувлари юзлаб уйларни кўмиб юборди, йўлларга ва денгиз бўйидаги жойларга шикаст етказди. (ТАСС).**

ИТАЛИЯДАГИ УЧРАШУВЛАР

«Ўзбекбирлашув» правлениесининг раиси Н. И. Супотницкий Италияга қилган сафаридан қайтиб келди. У, Италия кооператив ташкилотлари уюшмаси 27- конгрессининг ишида қатнашган Центросоюз делегациясига бош бўлиб борган эди.

Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири Н. И. Супотницкийдан шу сафар тўғрисида ҳикоя қилиб беришни, Италия кооператорлари билан бўлган учрашувлардан олинган таассуротларни айтиб беришни илтимос қилди.

Римдаги конгресс, деди Н. И. Супотницкий, кўп жиҳатдан диққатга сазовор бўлди. Шундай бўлиши ҳам табиий эди, чунки бизни меҳмон қилиб чақирган бу уюшма Италиядаги оммавий ташкилотлардан бири бўлиб, унинг аксари деҳқонлардан иборат икки миллионга яқин пайчиси бор. Мамлакатда рўй бераётган ижтимоий жараёнлар уюшманинг бутун фаолиятига бевосита таъсир қилмоқда. Бу жараёнлар конгресснинг ишида ҳам яққол акс этди.

Италия кооперативчилари ўзларининг кундалик ишларини муҳокама қилаётганларида каттароқ проблемаларга тўхталмасдан ўта олмадилар. Мамлакатнинг иқтисодий аҳволи кейинги икки йил ичида кескин равишда ёмонлашганлиги тўғрисида ҳаяжонланиб гапирдилар. «Иқтисодий мўъжиза» деб аталган юксалиш даври тамом бўлди. Италияга ҳамиша хос бўлиб келган иқтисодий ва социал зиддиятлар яна кескинлашди. Кризис, аввало, меҳнаткашларга зарба берди. Натижада ишсизлар сони кескин кўпайиб, ҳозир бир ярим миллион кишига етди, аҳолининг харид қобилияти анча қисқарди. Монополиялар кенгайиб ва кучайиб бораётганлиги, чет эл капитали суқулиб кираётганлиги, «умумий бозор» вужудга келганлиги сабабли рақобат ўсиб бораётганлиги ишчиларнинг ҳам, деҳқонларнинг ҳам аҳволини ёмонлаштирди. Дон, зайтун ёғи ва бошқа бир қанча энг муҳим қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилишни ўзларига монополия қилиб олаётган корпорациялар тазйиқи ҳозирги вақтда Италия қишлоғидаги меҳнаткашларни бўғиб қўймоқда. Кооперация деҳқонларнинг манфаатларини ҳимоя қилиши, тирикчилик учун олиб борилаётган доимий курашда уларга суянчиқ бўлиши лозим. Лекин хусусий мулк ҳукмронлик қилаётган, қонунларни йирик капитал белгилаб бераётган мамлакатда кооперациянинг қўлидан нима келади?

Конгрессда сўзга чиққанларнинг ҳаммаси энди нима қилиш керак, деган саволга жавоб беришга уриндилар. Бу саволга берилган жавобларнинг ҳаммаси гарчи айни бир мазмунда бўлмаса ҳам, аммо итальян меҳнаткашларининг синфий онги етилаётганлигини, меҳнаткашларнинг ўз ҳуқуқлари учун олиб бораётган кураши уларни энг тўғри йўлга тобора яқинлаштириб бораётганлигини сездириб турарди. Конгрессда сўзга чиқиб, Италия Коммунистик партиясининг программасида баён қилинган фикрларга монанд гапларни айтган нотиқларнинг сўзлари қизғин қарсаклар билан кутиб олинди. Конгресс қатнашчиларининг кўпчилиги сафларни тағин ҳам кўпроқ жипслаштириш, халқ манфаатларини биргаликда ва қаттиқ туриб ҳимоя қилиш, реакциянинг йўлига ғов солиш керак, деган талабларни қўллаб-қувватладилар. Экономикани ривожлантиришнинг демократик программасини тузиш, капитал маблағларни хўжалик тармоқларига ва мамлакат районларига тўғри тақсимлаш, «ер ишлаганники» деган шиор остида ер ислоҳоти ўтказиш учун кооперация кураш олиб бориши кераклиги уқтириб ўтилди. Кооперативчилар мамлакатда «умумий бозор» тартиблари зўрма-зўраки жорий қилинаётганлигига ўзларининг қатъиян қарши эканликларини айтдилар. Улар халқаро савдони, шу жумладан кооператив савдосини бутун чоралар билан ривожлантиришни талаб қилдилар.

Конгрессда яна бир нарса яққол кўзга ташланди: конгресснинг ҳар бир делегати ўзини сайлаб юборган пайчиларнинг истак ва орзуларини баён қилиб, уруш ва тинчлик проблемалари ҳақида гапириб ўтишни лозим топди. Агар уруш бошланадиган бўлса, давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципи бузиладиган бўлса, меҳнаткашларнинг аҳволини яхшилаб бўлмайди, деган фикрни нотиқлар қатъий қилиб айтдилар. Совет ҳукумати шаънига кўпгина илиқ сўзлар айтилди, Совет ҳукуматининг ташқи сиёсати ҳамма халқларнинг манфаатларига, шу жумладан Италиядаги оддий кишиларнинг ҳам манфаатларига мос бўлиб тушаётганлиги таъкидланди. Америка Қўшма Штатлари Вьетнамда, Доминикана Республикасида ва планетамизнинг бошқа районларида қилаётган босқинчилик тўғрисида конгресс қатнашчилари қаҳр-ғазаб билан гапириб ўтдилар.

Шу муносабат билан қизиқ бир тафсилотни айтиб ўтаман: делегатлардан бири АҚШнинг агрессив сиёсатига нисбатан қилинаётган танқидни юмшатишга уриниб, Вьетнамдаги интервенция тўғрисида айтилаётган гаплар сиёсий пропаганда, деб даъво қилди ва кооперативчилар бундай пропагандадан четда турншлари керак, деди. Залдагилар унинг бу гапини ғижиниб кутиб олдилар. Америка мустамлакачиларининг бу бефаҳм ҳимоячисини конгресс делегатлари ҳуштак чалиб масхара қилдилар, уни гапиртирмай, минбардан тушиб кетишга мажбур қилдилар.

Совет делегацияси ҳамиша конгресснинг диққат марказида турди. Центросоюзнинг табрикномасини ўқиб берганимизда уни залдагилар гулдурос қарсаклар билан олқишладилар ва биз итальян кооперативчилари билан дўстлигимизнинг нишонаси тариқасида конгресс президиумининг аъзоларига эсдалик совға — Владимир Ильич Ленин сурати солинган чиройли қутича топширдик. Бутун совет халқи сингари совет кооперативчилари ҳам қаҳрамон Вьетнам халқи билан тўла равишда бирдам бўлиб, америка империалистларига қарши Вьетнам халқи олиб бораётган курашни қатъий равишда қувватламоқдалар, деганимизда бизнинг бу гапимизни ҳамма маъқуллаб кутиб олди.

Конгресснинг ўзида ҳам, мамлакат бўйлаб саёҳат қилиб юрганимизда ўтказган самимий суҳбатларимизда ҳам италиялик дўстларимиз совет кооперативчилари билан алоқаларни мустаҳкамлашга ва ривожлантиришга астойдил интилаётганликларини айтдилар. Центросоюз Италия кооператив ташкилотлари билан ўзаро манфаатли бир қанча шартномалар тузди. Кези келганда бизни жуда хурсанд қилган шу нарсани ҳам айтиб ўтиш керакки, биз шу мамлакат етказиб бераётган моллар орасида Ўзбекистон матлубот кооперацияси тайёрлаб бераётган ва Италияга жуда керак бўлган қишлоқ хўжалик хом ашёси ва саноат ишлаб чиқаришининг чиқитлари анча миқдорни ташкил этади. Энди икки мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқни тағин ҳам кўпроқ кенгайтириш тўғрисида таклифлар киритилди. Бу таклифлар бизга асосан маъқул бўлиб тушмоқда, чунки совет кооперативчилари ўзаро манфаатли шарт-шароит асосида халқаро савдо алоқаларини кенгайтиришга ҳамиша тайёрдирлар.

Италия кооперативчилари билан хайрлашар эканмиз, биз Италия меҳнаткашларининг манфаатларига, бутун дунёда тинчлик манфаатларига хизмат қилаётган ва конгресснинг ўзида ҳам яққол аён бўлган ишларни амалга оширишда уларга катта муваффақиятлар тиладик.

(ЎзТАГ).

Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгрессининг иштирокчилари билан учрашув

МОСКВА. 19 июль. (ТАСС). Тинчлик, миллий мустақиллик ва ёппасига қуролсизланиш учун курашга бағишланиб, Хельсинкида ўтказилган жаҳон конгрессининг ишини олти кун давомида барча совет кишилари каби москваликлар ҳам жуда катта эътибор бериб кузатиб турдилар. Бугун улар ер юзида тинчликнинг қадр-қимматини яхши билгач барча кишиларнинг жипслиги ва бирлигини намойиш қилган мазкур конгресс катнашчиларини Союзлар уйининг колонна залида хурсанд бўлиб табриклашди.

Москва жамоатчилигининг совет ва чет эл делегациялари аъзолари билан учрашувига бағишланган йиғилишни тинчликни ҳимоя қилиш Москва комитети раисининг ўринбосари В. И. Крестьянинов очди.

Тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг раиси ёзувчи Н. С. Тихонов конгресснинг иши тўғрисида учрашувда гапириб берди. (ТАСС).

УСТОЗ ВА ШОГИРДЛАР КЕЧАСИ

Яқинда Октябрь районига қарашли 12-ошхона биносида район ошхоналар трести, партия ва комсомол комитетлари, касаба союз ташкилоти томонидан уюштирилган «ёш пазандаларга эстафета байроғини узатиш кечаси» қатнашчилари тўпланишди.

Нуроний отахонлар, кекса ошпазлар — Раҳмонберди ота Расулев, Шариф ота Толипов, Юсуф ота Ўразбоев, Худойберди Расулевлар давра қуришган. Шунингдек райондаги ошхоналардан келган ошпазлар, қандолатчилар, новвойлар ҳам бор.

Октябрь район ошхоналар тресги бошлиғи Н. Низомов кечани очар экан, трест ишлари ҳақида тўхталиб, ошхоналар хўрандаларга яхши хизмат қилаётганлигини айтди. Ҳозир ошхоналарда олий ва ўрта махсус ўқув юртларини тамомлаган 200 дан ортиқ мутахассис ишламоқда.

Сўнгра сўзга чиққан кекса ошпазлар — ўнлаб шогирдлар етиштирган Худойберди Расулев, Тожибой Алимуҳамедов ва Юсуф ота Ўразбоев ўртоқлар аъло хизмат қилиш тўғрисида гапирдилар. Ёш ошпазларга наказ бердилар. Ёшлар номидан гапирган Розиқов, С. Иброҳимов ва коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи М. Абрамовалар устозлар бошлаб берган традицияларни давом эттиришга сўз бердилар.

Р. АКРАМОВ.

Н. В. БАДАНИН

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, республикада хизмат кўрсатган ветеринария врачи, профессор, ветеринария фанлари доктори Николай Васильевич Баданин 71 ёшида вафот этди.

Н. В. Баданин ўзининг 45 йиллик жамоатчилик ва илмий-педагогик фаолиятининг 35 йилдан кўпроғини ветеринария бўйича мутахассислар тайёрлаш ишига бағишлади. У Самарқанд қишлоқ хўжалик институтида 26 йил ишлади, шу давр ичида унинг иштирокида 1500 дан ортиқ ветеринария врачи етишиб чиқди.

Н. В. Баданин 70 дан ортиқ илмий иш ёзди. Гельминтология соҳасининг атоқли мутахассиси бўлгани учун ҳам, у дунёдаги энг йирик олимлар қаторида туради, унинг туялар гельминтозаси бўйича яратган илмий ишлари дунё аҳамиятига эгадир. Николай Васильевич яратган гельминтологлар мактаби республикамиз олимлари сафини янада бойитди.

Ватан олдидаги катта хизматлари учун Н. В. Баданин икки марта Меҳнат Қизил байроқ ордени ва медаль билан мукофотланган.

Николай Васильевичнинг ёрқин хотираси шогирдлари ва республика ветеринария ходимлари ҳамда уни таниган ҳамма кишилар қалбида умрбод сақланиб қолади.

БИР ГРУППА ЎРТОҚЛАРИ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

21 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 — Чолғу куйлари, 8.25 — Концерт, 9.30 — Симфоник рақслар, 10.30 — Концерт, 11.10 — СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида, 11.25 — Д. Соатқулов, «Фарғона квартети», 13.40— Венгер эстрадаси, 16.15 — Симфоник куйлар, 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 18.10 — Украин халқ куйлари, 18.30 — Қўшиқлар, 19.20 — Қозоқ куйлари, 20.00 — Самарқандликлар ташаббуси асосида (рус.), 20.10 — Балетлардан парчалар, 20.45 — Қишлоқ хўжалигига кўплаб ўғит етказиб берайлик, 21.20 — Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун концерт, 22.00 — Педагогик темада, 22.15 —Ўзбек кинофильм куйлари, 22.40 — Миртемир. «Қорақалпоқ дафтари», 23.20 — Концерт.

Телевидение

21 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.25 — **Звездочка** тележурнали, 19.00 — **Қўшиқ бизнинг дўстимиз ва ҳамроҳимиз** (илмий-оммабоп фильм), 19.10 — **Мозор орқали** (бадиий фильм).

20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар,** 20.55 — **Олтин Ленкораним (телеочерк),** 20.10 — **Парранда гўшти фабрикаси,** 21.25 — **Граждан мудофааси ҳақида аҳоли нималар билиши керак?,** 22.10 — **Сиҳат-саломатлик** (илмий-оммабоп эшиттириш).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.20 — **Қувноқ дам оламиз** (болалар учун), 19.45 —**Тошкент янгиликлари,** 19.55— **Тартиб сақлашда,** 20.15 — **Кунлар қушдай учади** (телеочерк).

Рус тилида: 20.35 — **Биласизми?** (музикали эшиттириш), 21.10 —**Тошкент янгиликлари,** **21.20 — Даркиэ** (бадиий фильм).

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — Андижон область **Охунбобоев** номли муздрамкомедия театрининг хайрлашув гастроллари — 21/VII да **Катта концерт,** 22/VII да **Холисхон.** Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21, 22/VII да **Евгений Онегин.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Юринг, айёрлар!—«МИР», «ВОСТОК» (кичик залда). СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Ноль уч — САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» «МОСКВА», «ИСКРА» (1 ва 2-залда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ИСКРА» (уч залда кеч соат 8 дан).

Ҳужум — «ДРУЖБА» (1-залда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун).

Бўлинган учиш — «ДРУЖБА» (2-залда кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Улуғ Ватан уруши — «ИСКРА» (3-залда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Ужар болалар (эрталаб соат 10 ва 11-40 минутда), **Алекса Довбуш** (кундуз ва кечқурун) — НАВОИЙ номли.

Лушка — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Жаннатда охирги тун — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, кеч 6 ва 9-45 минутда).

Байжу Бавра — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Қора бизнес — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 10 да).

Фронт болалари — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади)

Қора бизнес — «САЛЮТ», «ВАТАН».

Байжу Бавра — «1 МАЙ», «РАКЕТА».

Бўлинган учиш — «ФЕСТИВАЛЬ».

Муюлишдаги хона — КАФАНОВ номли.

Улуғ Ватан уруши — «ХИВА».

Стратион қизи — «УДАРНИК».

Жаннатда охирги тун — ТЕЛЬМАН номли.

Ноль уч — НАВОИЙ номли.

Жўра — «ПАХТАКОР».

СИБИРЬ, ҚОЗОҒИСТОН ВА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ ЙИРИК ҚУРИЛИШЛАРИДА ИШЛАШ УЧУН ҲАР ХИЛ ИХТИСОСДАГИ ИШЧИЛАР

ва ҳар хил класс

ШОФЕРЛАР

(эркак ва хотин-қизлар).

Магадан, Сахалин ва Қуйи Амур балиқ трестларининг балиқ овида мавсумли (6 ойлик) ишга

ЭРКАК ВА ХОТИН-ҚИЗЛАР

қабул қилинади

Ишчиларга бир марталик ёрдам пули, иш жойига боришдаги ва шартнома муддати тугагандан кейин турар жойга қайтишдаги йўл харажатлари ҳамда суточний пули тўланади.

Зарур маълумотлар тўғрисида область ижроия комитетлари ҳузуридаги кўчириб жойлаштириш ва ишчи қабул қилиш бўлимларига, шунингдек шаҳар-район ижроия комитетлари ҳузуридаги вакилларига мурожаат қилинсин, Тошкент шаҳрида эса Привокзальная кўчаси, 13-уйга ва Ҳамза кўчаси, 10-уйга келиб учрашилсин.

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

қуйидаги факультетларнинг кундузги бўлимидаги 1-курсга

1965/66 ўқув йили учун

СТУДЕНТЛАР қабул қилади

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультети — автотрактор ва қишлоқ хўжалик машиналари паркини эксплуатация ва ремонт қилишга доир механик-инженерлар тайёрлайди (ишлаб чиқариш бошқармалари, колхоз, совхоз, ремонт корхоналари ва илмий текшириш муассасаларида ишлаш учун);

гидромелиорация факультети — мелиорация системалари, ирригация иншоотлари ва гидроэнергетика узеллари учун жой қидириш, лойиҳалаш, қуриш ва эксплуатация қилишга доир инженерлар тайёрлайди (гидроузеллар, гидромелиорация системалари, лойиҳалаш-қидириш ва илмий текшириш муассасаларида ишлаш учун);

қишлоқ хўжалигини электрлаштириш факультети — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш процессларини электрлаштиришга доир электрик-инженерлар тайёрлайди;

гидромелиорация ишларини механизациялаш факультети — гидромелиорация ишларини механизациялаш ҳамда йўл қуриш паркини эксплуатация ва ремонт қилишга доир механик-инженерлар тайёрлайди (совхоз, чорвачилик фермалари, машина-экскаватор станциялари, ремонт корхоналари ва илмий текшириш муассасаларида ишлаш учун):

ер тузиш факультети — колхоз, совхозлар территориясини ташкил қилиш, давлат ер фондини ҳисобга олиш ва тақсимлашга доир ер тузувчи инженерлар тайёрлайди (ер тузиш муассасалари, партиялари ва отрядларида, илмий текшириш муассасаларида, район, область ва республика қишлоқ хўжалик органларида ишлаш учун).

Ўқиш муддати — 4 йилу 10 ой. Дарслар ўзбек, рус тилларида олиб борилади.

Ўрта маълумотли, амалий иш стажи бўлган ёки бўлмаган, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган, 35 ёшгача эркак ва хотин-қизлар қабул қилинади.

Институтга кирувчилар: математикадан (ёзма ва оғзаки), химиядан (оғзаки), физикадан (оғзаки), рус тили ва адабиётидан (иншо), ўзбек группаларига кирувчилар — ўзбек тилидан (иншо) имтиҳон топширадилар.

Ректор номига ёзилган ҳамда танлаган факультети ва ихтисоси кўрсатилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшилади ва қабул комиссияларига тақдим қилинади: олий ўқув юртига кириш учун характеристика, ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, таржимаи хол, 286-форма медицина справкаси, 4 та фотокарточка, меҳнат дафтарчасидан (корхона ёки муассаса раҳбари тасдиқлаган) кўчирма, колхоз аъзолари учун — колхозчи дафтарчасидан (колхоз правление тасдиқлаган) кўчирма. Бу кўчирмада колхоздаги икки йиллик ишининг ҳар йилида ишланган ва шу колхоз учун белгиланган меҳнат кунларининг минимуми кўрсатилиши керак.

Меҳнат стажи 1 сентябргача ҳисобланади.

Паспорт, ҳарбий билет (ҳарбий запасдагилар учун) ёки приписка гувоҳномаси (аскарликка чақирилиш ёшидагилар учун) шахсан келтирилади.

Институтга кирувчиларга қулайлик туғдириш учун, институтнинг ўқув-консультация пунктлари ҳузурида (Нукус Қарши. Самарқанд шаҳарларида) ҳужжатларни қабул қилиш пунктлари очилган.

Аризалар 31 июлгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади. Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Институтнинг адреси: Тошкент шаҳар. Учитель кўчаси, 39-уй, 29-хона, (3-трамвайнинг «Дарҳонариқ», 4, 5-троллейбус, 20, 21-автобуснинг «ТИИИМСХ» остановкаси), Телефон 3-46-85, 2-91-40.

Институт қабул пунктларининг адреси:

Қарши шаҳрида — Кўчабоғ, 17-уй, Пединститут, ўқув-консультация пункти;

Нукус шаҳрида — Калинин кўчаси, 36-уй, Қорақалпоғистон пединституги, ўқув-консультация пункти;

Самарқанд шаҳрида — Карл Маркс кўчаси, 77-уй, ўқув-консультация пункти.

Озодлик кўчаси, Рубинштейн проезд, 9- уйда турувчи **Эргаш Абдураззоқовнинг** Високовольтная кўчаси, 13-уй, 20-квартирада турувчи Саида Акрамовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Павленко кўчаси, 2-уйда турувчи **Ҳикмат Муҳиддиновна Усмонованинг** шу уйда турувчи **Ғайрат** Нуриддинович Ғаюбовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ В. 168. ИНДЕКС 64543. Р. 04030.